VANDAAG

DUISENBERG ...ITC...

108STE JAARGANG — NO.: 268 DINSDAG 19 NOVEMBER 1991

AMIGOE

Preke

Op Hato is het erg drug dezer dagen...

Waite, Sutherland: weer "frisse lucht"

VN verwachten vrijlating alle Westerse gijzelaars

DAMASCUS - De Amerikaanse gijzelaars Joseph Cicippio, Alann Steen en Terry Anderson, die worden vastgehouden in Libanon, zullen voor het einde van deze maand worden vrijgelaten. Dit heeft de Britse gijzelaar Terry Waite, die maandag zijn vrijheid herkreeg, tijdens een persconferentie bij aankomst in de Syrische hoofdstad Damascus verklaard. De Britse afgezant verwacht dat Cicippio en Steen nog deze week vrijkomen en Anderson tegen het einde van de maand. Naar verwachting zouden alle zes Westerse gijzelaars die zich nog in gevangenschap bevinden voor Kerstmis worden vrijgelaten. Overigens heeft Israel laten weten dat het geen Arabische gevangenen meer vrijlaat tenzij er eerst Israelische "gijzelaars" vrijkomen uit Palestijnse handen.

Waite zei over zijn ontvoerders bij zijn vrijlating: "Ze zeiden te hopen dat Cicippio en Steen in de komende vijf dagen vrijkomen. De vrijlating van Anderson moet volgens hen voor het einde van de maand plaatsvinden". Over de twee Duitse gijzelaars, Heinrich Strubing en Thomas Kemptner, had Waite "geen positief nieuws". Hij had een van zijn ontvoerders naar hen gevraagd, maar die kon hem over hen geen positieve informatie verschaffen. "Hij hoopte wel dat deze zaak zo snel mogelijk zou worden opgehelderd".

EXCUSES

De Brit arriveerde in Damascus in gezelschap van Thomas Sutherland, die eveneens maandag werd vrijgelaten. Beiden zagen er vermoeid en mager uit. Waite verklaarde dat zij de afgelopen vijf jaar hadden doorgebracht in een cel, geketend aan de muren. Maar volgens Sutherland verkeert de Brit in goede gezondheid.

Waite, licht gebogen en gekleed in een oud gebreid vest, beschreef hoe Sutherland en hij de tijd hadden doorgebracht in hun cel totdat ... "een van onze ontvoerders binnenkwam en vertelde dat Tom en ik 's middags zouden worden vrijgelaten". De ontvoerders boden zelfs hun excuses aan voor de gijzeling. "Een van hen zei: "We erkennen nu dat dit fout was, dat het houden van gijzelaars geen nuttig en constructief doel is".

Sutherland klonk opgewekt en alert. Hij bedankte de functionarissen van de Verenigde Naties voor hun hulp bij de vrijlating en zei dat hun werk nog niet voltooid is. Ze hadden Anderson drie, vier uur daarvoor moeten achterlaten. "Hij is niet langer geketend aan de muur, maar hij verblijft nog steeds in een kamer met weinig frisse lucht en heel weinig daglicht", zei Sutherland.

OPROEP

"Wij zijn blij met onze eerste teugen frisse Libanese en Syrische lucht", verklaarde hij, er aan toevoegend uit te zien naar de eerste zonnestralen. Hij prees twee van zijn ontvoerders "die ons met respect behandelden" en verklaarde dat hij zonder Anderson zijn gevangenschap niet zou hebben doorstaan. "Tegen zijn vrienden kan ik zeggen dat hij een man is op wie zij trots kunnen zijn. En grapte: "Al wat ik van de Britten kan zeggen, is dat ze een hele lange tijd nodig hebben om zaken voor elkaar te krijgen. Waite kwam hier vijf jaar geleden om me eruit te halen en pas nu neemt hij me mee naar huis".

Waite, een afgezant van de voormalige aartsbisschop van Canterbury Robert Runcie, werd in Bayrut ontvoerd in januari 1987 tijdens een missie voor de vrijlating van Sutherland en andere gijzelaars. Aan het einde van de persconferentie deed Waite een emotionele oproep aan alle gijzelhouders om zijn lotgenoten vrij te laten. "In de afgelopen jaren hebben we enigszins kunnen delen in het leed van het Libanese volk. We hebben voortdurend onder granaatvuur gelegen en dat is niet prettig als je vastgeketend zit aan een muur", zo beschreef Waite.

Hij riep op tot "vreedzame, humane en geciviliseerde manieren om de zeer ingewikkelde problemen van de volkeren in het Midden-Oosten op te lossen". "Wij, gijzelaars, zullen alle steun geven om dit probleem op te lossen, niet alleen voor de Westerse gijzelaars, maar voor allen in het Midden-Oosten die zo worden vastgehouden".

Terry Waite, de laatste Britse gijzelaar die in Libanon werd vastgehouden bracht de nacht door op Cyprus en werd rond het middaguur verenigd met zijn familieleden op het militaire vliegveld Lyneham in Wiltshire in Groot Brittannie. Daar moest hij meteen een medisch onderzoek ondergaan. De Amerikaanse gijzelaar Thomas Sutherland kwam vanmorgen in Duitsland aan. Hij is voor medisch onderzoek overgebracht naar het Amerikaanse militair hospitaal in Wiesbaden.

TELEURGESTELD

Israel is blij met de vrijlating van twee Westerse gijzelaars door hun pro-Iraanse ontvoerders, maar dit besluit zal niet automatisch leiden tot het vrijlaten van Arabieren die in Israelische gevangenissen zitten. Dit heeft premier Yitzhak Shamir maandag gezegd. Dat gebeurt pas als Israelische militairen, die in Libanon vastgehouden worden, naar huis terug kunnen. Israel is zeer teleurgesteld dat zijn militairen, die Shamir als "onze gijzelaars" beschreef, nog niet zijn vrijgelaten. De Israelische premier verblijft momenteel in de Verenigde Staten.

NOG ZES

De secretaris generaal van de Verenigde Naties Javier Perez de Cuellar zei maandag in New York tegenover journalisten te hopen dat alle resterende gijzelaars in Libanon nog voor de Kerst van dit jaar zullen worden vrijgelaten. De VN-chef verklaarde dat de ontvoerders en de Syrische en de Iraanse regering hun dat heben aangeboden. De beloften zijn alleen uit humanitaire overwegingen gedaan, aldus Perez de Cuellar. Hij zei voorts dat tegelijkertijd over de mogelijkheid van de vrijlating van Arabische gijzelaars door Israel wordt onderhandeld.

De Verenigde Staten hebben maandag Syrie, Iran, Libanon en de Verenigde Naties bedankt voor hun hulp bij de vrijlating van twee Westerse gijzelaars in Libanon. Het nieuws van hun vrijlating werd in Washington, Londen en bij de VN met blijdschap begroet. In Londen en andere Britse steden luidden kerken hun klokken om de vrijlating bekend te maken. De woordvoerder van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse zaken, Richard Boucher, zei verheugd te zijn over het nieuws van de vrijlating. Hij wees erop dat nog drie Amerikanen en twee Duitsers in Libanon worden gegijzeld. Boucher riep op tot een onmiddellijke, veilige en onvoorwaardelijke vrijlating van de gijzelaars in Libanon, volledige verklaringen over diegenen die in gevangenschap zijn overleden en teruggave van de stoffelijke resten van de overleden gijzelaars.

In Libanon worden nog zes Westerlingen vermist. Sinds 1984 toen de ontvoeringen van mensen uit Europa en de Verenigde Staten begonnen, zijn tientallen personen ontvoerd. Ruim veertig van hen zijn inmiddels vrijgelaten of wisten te ontsnappen. Zeker elf ontvoerden werden gedood of stierven in gevangenschap. Van veel gijzelaars is sinds hun ontvoering niets meer vernomen. Van anderen wordt soms via een verklaring, foto of video-opname een levensteken vernomen. De zes vermisten uit Westerse landen zijn -- in chronologische volgorde en met de ontvoerders -- voor zover bekend -- tussen haakjes: 1985 - 16 maart: Terry Anderson, Amerikaan, geboren op 27 oktober 1947, hoofd van het Midden-Oostenkantoor van het persbureau Associated Press (door Islamitische Jihad);

11 september: Alberto Molinari, Italiaan, geboren op 11 september 1919, zakenman. Volgens berichten kort na zijn ontvoering vermoord;

1986 - 12 september: Joseph James Cicippio, Amerikaan, geboren op 13 september 1930, plaatsvervangend hoofd boekhouding Amerikaanse universiteit van Bayrut (AUB) (Revolutionaire gerechtigheids-organisatie).

1987 - 24 januari: De Amerikaan Alann Steen, geboren op 22 april 1939, een wetenschapper verbonden aan de AUB (Islamitische Jihad voor de bevrijding van Palestina)

1989 - 16 mei: Heinrich Strubig, geboren in 1941, en Thomas Kempner, geboren in 1960, Westduitsers, medewerkers van de Duitse hulporganisatie Humanitas. Zij werden ontvoerd in zuid-Libanon. Het was de tweede keer dat Strubig werd ontvoerd.

■*DAMASCUS - Weer zijn er door de Islamitische Jihad vastgehouden gijzelaars vrijgelaten. Maandag was het de beurt aan Terry Waite (links) en Thomas Sutherland (rechts). Zij werden overgedragen aan de Syrische autoriteiten. Samen met de Syrische onder-minister van Buitenlandse zaken Youssef Shakour (midden) verschenen de Britse en de Amerikaanse exgijzelaars voor de pers in het ministerie van Buitenlandse zaken in Damascus.*

(AFP-satellietfoto)

Om gijzelaars te lokaliseren

CBS: Waite werkte met geheime zender

WASHINGTON - De maandag in Libanon vrijgelaten Britse gijzelaar Terry Waite droeg ten tijde van zijn missie naar Bayrut in 1987 een zendapparaatje bij zich om de Westerse gijzelaars te kunnen lokaliseren. Waite werkte samen met de Amerikaan Oliver North die zich ten tijde van de regeerperiode van president Ronald Reagan bezighield met veiligheidszaken. Dat heeft de Amerikaanse omroepmaatschappij CBS maandag meegedeeld.

Waite probeerde in januari 1987 in contact te komen met de ontvoerders van Westerse gijzelaars en te onderhandelen over hun vrijlating. "Waite werkte in het geheim samen met North", volgens CBS. North kwam in het verleden in opspraak door zijn betrokkenheid bij de geheime verkoop van wapens aan Iran, waarvan de opbrengsten tegen wettelijke bepalingen in werden doorgesluisd naar de contra's in Nicaragua.

De wapenverkoop was bedoeld om Iran tot medewerking te bewegen bij pogingen tot vrijlating van de gijzelaars in Libanon.

CBS meldt dat North voor een zendertje had gezorgd waarmee de gangen van Waite in Libanon konden worden nagegaan ter voorbereiding op een mogelijke actie in Libanon. North heeft verschillende verklaringen over het zendertje afgelegd, aldus CBS. Tegen de ene ondervrager heeft hij gezegd dat het de bedoeling was het apparaatje onder de huid van Waite aan te brengen, tegen een andere ondervrager heeft hij verklaard dat Waite het zendertje, verstopt in een bijbel, bij de gijzelaars moest achterlaten.

Volgens CBS verklaart de ontdekking van het zendertje door de ontvoerders waarom zij destijds ook de onderhandelaar van de Anglicaanse kerk in gijzeling hebben genomen. Van de kant van de ontvoerders en hun sympathisanten is in het verleden verklaard dat Waite een spion was voor de CIA.

■*JAKARTA - De Indonesische oproerpolitie kwam er aan te pas toen ongeveer vijftig Oosttimorese studenten de moed hadden de straat op te gaan in Jakarta om te protesteren tegen het bloedbad op hun geboorteeiland dat werd aangericht door Indonesische bezettingstroepen. Als vee werden de protesterende studenten afgevoerd.*

(AFP-satellietfoto)

Oosttimorees protest gesmoord

Principe-akkoord bereikt:

KLM en BA gaan compleet samen

SCHIPHOL - De KLM gaat samen met British Airways (BA) een houdstermaatschappij oprichten waarin alle activiteiten worden ondergebracht. Dit is vernomen uit zeer betrouwbare luchtvaartkringen. Dinsdagmiddag licht de KLM de vakbonden in over de voortgang van de besprekingen met British Airways.

Vermoedelijk wordt dan bekendgemaakt dat met British Airways een principeakkoord wordt gesloten. Volgens luchtvaartkringen krijgt de holding een open constructie, vergelijkbaar met die van Unilever, waarin meer bedrijven kunnen deelnemen waaronder Northwest Airlines, Air UK en Air Littoral, waarin KLM al belangen heeft. De KLM krijgt in de houdstermaatschappij een belang van vijftig procent. De maatschappij heeft wel voorwaarden aan het akkoord verbonden: Realisering van het plan van aanpak Schiphol, tot een capaciteit van vijftig miljoen passagiers per jaar en continuering van de huidige werkgelegenheid bij de KLM.

De samenwerking tussen BA en de KLM zou voor 1 april 1992 haar beslag moeten krijgen. Daarmee zou een van de grotere luchtvaartmaatschappijen in de wereld ontstaan. Volgens zegslieden is de samenwerking politiek nog niet afgedekt. Er zou met de Europese commissie nog slechts summier telefonisch contact zijn geweest. De samenwerking tussen de beide maatschappijen dient door de EC getoetst te worden aan de Europese fusieregels. Ook de Nederlandse staat heeft nog een flinke vinger in de pap. De rijksoverheid bezit 38,2 procent van de aandelen KLM.

VS: Deur dicht voor Haïtianen

WASHINGTON - De Verenigde Staten hebben maandag besloten de Haitiaanse vluchtelingen terug te sturen die in steeds grotere aantallen per schip de kust van Florida proberen te bereiken. Dit heeft het ministerie van Buitenlandse zaken bekendgemaakt.

"De Kustwacht heeft het bevel gekregen met ingang van maandag 18 november het merendeel van de bootvluchtelingen naar Haiti terug te sturen", aldus een communique. De VS willen op deze manier een massale exodus uit het land en doden op zee voorkomen. Zo'n tweeduizend Haitianen hebben al hun toevlucht gezocht tot de VS met zijn miljoenen-bevolking sinds de militaire coup in hun land.

Watersnood in India

NEW DELHI - De afgelopen zes dagen zijn bij zware regens in de Zuidindiase deelstaten Tamil Nadu, Andra Pradesh en Karnataka ten minste 113 mensen om het leven gekomen.

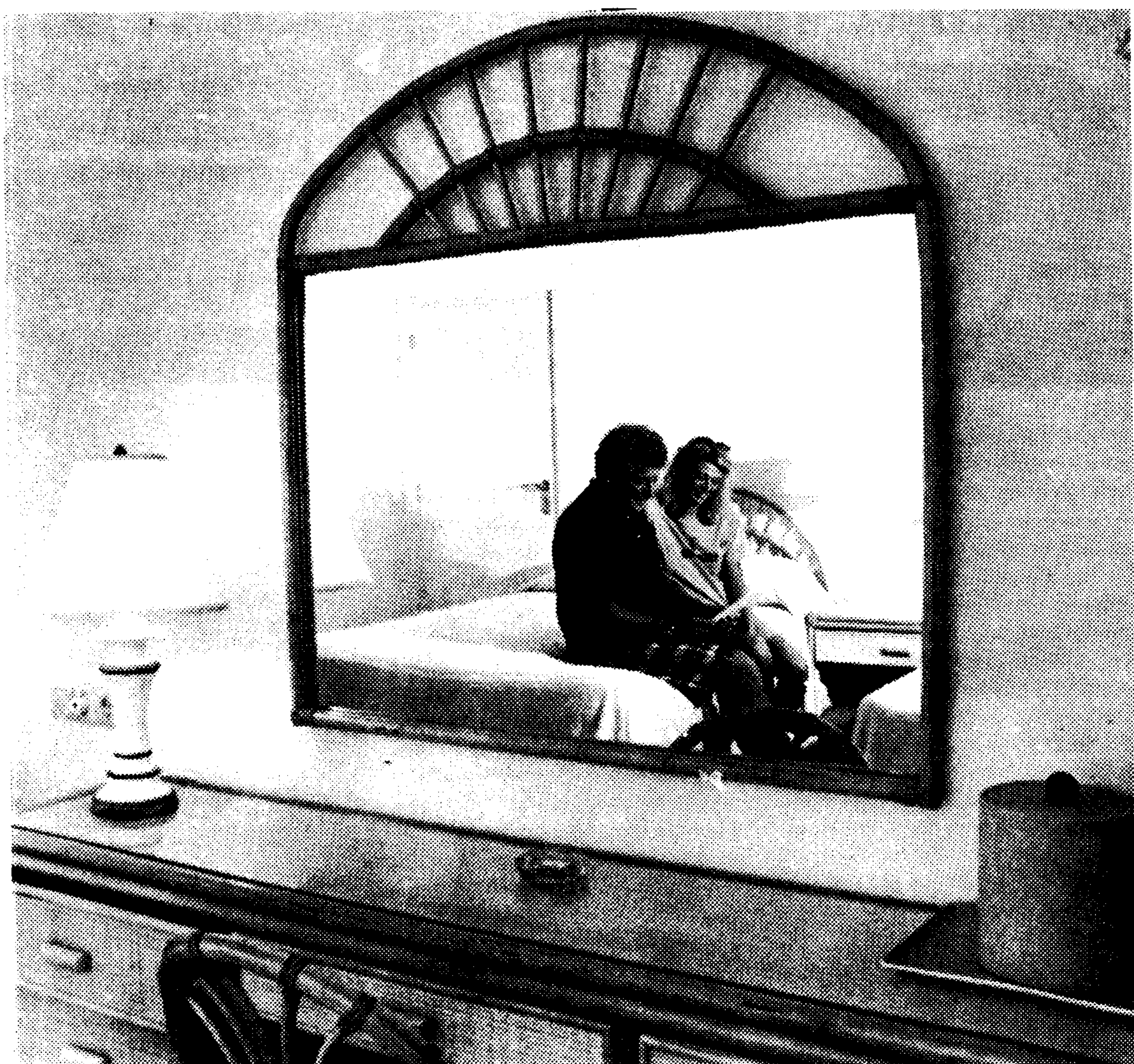
De regens en overstromingen nemen inmiddels af, zo meldt het Indiase persbureau UNI dinsdag. De meeste slachtoffers zijn verdronken of werden bedolven toen hun huizen instortten. Een aantal stierf aan onderkoeling. Duizenden huizen werden verwoest en talloze dorpelingen moesten hun dorpen verlaten. Daarnaast bracht de regen zware schade toe aan de landbouw en de wegen. Zo spoelden in Tamil Nadu twee spoorbruggen weg en moesten dorpsbewoners de dam van een meer openzetten om hun huizen te redden.

Texas: politie en doden

DALLAS - In de afgelopen vier jaar zijn in de Amerikaanse staat Texas 445 mensen overleden in de gevangenis of onder ogen van de politie. Slechts in één procent van die gevallen, is juridische actie ondernomen, zo meldde de "Dallas Morning News".

In de genoemde periode zijn 173 mensen omgekomen bij een treffen met de politie. In de gevangenis overleden 272 mensen, die of een natuurlijke dood stierven of zelf een eind aan hun leven maakten, aldus een door de krant uitgevoerd onderzoek. Slechts vijf politiemannen zijn sinds 1987 schuldig bevonden aan dood door schuld bij het uitoefenen van hun functie. Drie van hen werden veroordeeld wegens het doodslaan van een vrachtwagenchauffeur in 1987. Texas is de staat waar het vaakst een federaal onderzoek wordt ingesteld naar het politieoptreden, maar, zo menen deskundigen in burgerrecht, het juridische systeem van de staat voorkomt doorgaans dat een agent wordt vervolgd.

La Belle Alliance 15 december operationeel

■ WILLEMSTAD — Twintig van de veertig nieuwe hotelkamers van de nieuwe vleugel bij het Avila Beach Hotel, die voorlopig La Belle Alliance wordt genoemd, zijn inmiddels in gebruik genomen. Wat de 20 appartementen betreft: alle zijn verkocht en 7 bewoners zijn reeds in hun nieuwe woning getrokken.

General manager Tone Möller verwacht dat het nieuwe complex inclusief strand 15 december aanstaande helemaal klaar zal zijn voor bewoning en kamerverhuur. De officiële opening is begin volgend jaar gepland, omdat dat nogal wat voorbereiding vergt en omdat dat een feestelijk tintje geeft aan het komende hoogseizoen, aldus Möller.

Vooral Nederlanders tonen een overgrote belangstelling voor de nieuwe vleugel. Avila heeft haar kamerprijzen vanwege de mogelijke bouwoverlast wat aantrekkelijker gemaakt. "De bewoners tonen zich gelukkig alle zeer tevreden met de behuizing", aldus de general manager.

Overigens zullen restaurant en receptie gewoon in de oude vleugel gehandhaafd blijven, weet zij. Ook is inmiddels het nieuwe conferentiecentrum in gebruik genomen. Dat centrum krijgt uiteindelijk de naam La Belle Alliance. De nieuwe vleugel gaat gewoon Avila Beach Hotel heten.

De pas opgeleverde hotelkamers zijn geheel in modern Curaçaose stijl ingericht, zoals de foto laat zien. Vermeldenswaardig is dat alle meubelen en stoffering bij lokale bedrijven zijn ingekocht. "We willen Curaçao op deze wijze wat teruggeven", aldus Möller.

Bundel Curaçaose auteurs aangeboden in Den Haag

= door Jos de Roo =

HILVERSUM/WILLEMSTAD — De bundel "Drie Curaçaose schrijvers in veelvoud" is een verzameling artikelen van niet minder dan 33 essayisten over de auteurs Boeli van Leeuwen, Tip Marugg en Frank Martinus Arion. Afgelopen week werd de bundel aangeboden aan de gevolmachtigd minister van de Nederlandse Antillen in Den Haag Papy Jesurun en komende week zal de Curaçaose presentatie plaats vinden. De redactie werd gevormd door Maritza Coomans-Eustatia, Hennie Coomans en Wim Rutgers.

Hennie Coomans vertelt dat zijn echtgenote Maritza die bibliothecaresse van de UNA was, al jarenlang bibliografieën over bepaalde onderwerpen uitgeeft. Eerst was het plan om aan deze auteurs afzonderlijk een bibliografie te wijden, maar uiteindelijk werd besloten er een gemeenschappelijke uitgave van te maken.

Rutgers vult aan: "Een bibliografie alleen moet een beetje aangevuld worden met artikelen erom heen en daarom zijn een paar auteurs gevraagd om een bijdrage te leveren aan die bundel, maar dat is een beetje uit de hand gelopen, 544 pagina's. Die mensen die binding hebben met de Antillen en in het verleden over deze schrijvers hebben geschreven, hebben we gevraagd".

VAN LEEUWEN

Enthousiast vertelt Maritza Coomans-Eustatia dat ze van Boeli van Leeuwen vooral artikelen uit zijn jeugd heeft teruggevonden. "Vroeger heeft Boeli ingezonden stukken geschreven in de Beurs en Nieuwsberichten, wat hijzelf eigenlijk helemaal vergeten was. Het waren stukken die typerend zijn om te zien hoe hij op bepaalde onderwerpen reageert. Verder hebben we de dichtbundel 'Tempels in Woestijnen' toevallig gevonden.

Toen we met een zwager van Boeli praatten over foto's, zei Hennie plotseling dat ik moest vragen of hij nog oude boeken van hem had. Toen zei hij: "Ja, welke moet je hebben?" Toen vroeg ik: "Heb je misschien Tempels in Woestijnen"? Toen zei hij: "Ja, dat heb ik". Op een gegeven moment stond hij op en ik ging hem achterna, want als Boeli had gezien dat ik "Tempels in Woestijnen" in handen had, zou hij het er zeker uit weghalen. Toen heb ik de bundel onder mijn rokken gestopt en zo heb ik een half uur moeten staan, voordat we weg konden gaan. We konden onze ogen niet geloven, want we hadden nooit geloofd dat we "Tempels in Woestijnen" zouden tegenkomen".

In de bundel schrijft Wim Rutgers een artikel over de bundel. Hij vond het verrassend werk. "Iedere schrijver moet ergens beginnen, maar dit is een heel volwassen jeugdwerk. De kwaliteit van de gedichten was verrassend hoog en de thematiek was ook heel bijzonder. Als je Boeli uit zijn vroege romans kent met de nogal sombere romaneindes, is "Tempels in Woestijnen" heel positief. Het gaat van nacht naar dag en dat ben je niet gewend".

MARUGG

De biografieën over Boeli van Leeuwen en Tip Marugg zijn samengesteld door Hennie Coomans. Vooral over Marugg is hij veel te weten gekomen. Hij is er enkele jaren mee bezig geweest. "Steeds als we bij Tip waren, trachtten we iets te weten te komen over zijn leven. We probeerden bijvoorbeeld te controleren in hoeverre de ik-figuur uit zijn werken Tip Marugg zelf was. Maar we vonden dat diverse dingen niet konden kloppen en we vroegen hem of hij er iets over kon vertellen. Tip zei toen: "Als jullie een biografie gaan maken, moeten jullie je huiswerk doen en zelf op onderzoek uitgaan". Dat hebben we gedaan.

We zijn de diverse archieven gaan napluizen, we hebben zijn schoolvrienden opgezocht, we hebben de schoolarchieven nagekeken, het rijksarchief, het dienstarchief over zijn militaire periode en zo kwamen we het één en ander te weten. We konden ook foto's achterhalen. We konden toen een vrij correcte biografie samenstellen, die we hem hebben voorgelegd. Tip was verrast dat we zoveel hadden kunnen nagaan en toen heeft hij aanvullende gegevens verstrekt, zodat we nu kunnen zeggen: Wat er staat, is correct".

CORRECTIE

Na enig aandringen geeft Hennie Coomans een voorbeeld van een correctie die hij door onderzoek heeft kunnen aanbrengen. "Er werd altijd geschreven dat zijn moeder een Venezolaanse zou zijn, maar dat is niet waar, het was een Curaçaose, ze had wel een tijdje in Venezuela gewoond. We hebben zes generaties voor Tip Marugg kunnen nagaan en dat waren allemaal Nederlanders. Er werd verteld dat zijn overgrootvader als Zwitserse militair naar Curaçao kwam, maar dat is helemaal niet waar. Er kwam een Marugg als chirurg naar Curaçao, hij behoort tot een generatie die ouder is dan vele generaties die in Krafft vermeld zijn.

Het blijkt ook een hele oude familie te zijn, in de middeleeuwen waren er al Maruggs in Zwitserland. Tip had zelf ook bepaalde zaken nageplozen zodat hij ons kon bevestigen dat het inderdaad zo is. Het familiewapen is nu boven water gekomen. Ook over zijn dienstperiode zijn we veel te weten gekomen, mede door Japa Beaujon, die een meerdere was van hem. In het militair archief hebben we zelfs zijn psychologisch rapport kunnen raadplegen. Hij was zeer netjes, keurig, beleefd, zeer bescheiden, zeer intelligent, maar hij was wel eens onverschillig.

Maar ja, als je dienstplichtig bent, ben je wel eens meer onverschillig. Ook zijn examens die hij deed als sergeant en als vaandrig waren uitstekend. Toch was hij helemaal geen militair figuur. Maar ja, zei hij tegen ons, je had de keuze: of je soldij van een soldaat of een officierswedde, dat scheelt aanzienlijk. Ergens in een boek zagen we staan dat hij eenvoudig schutter zou zijn geweest, maar dat is dus niet zo, hij was enkele jaren officier. Als je zijn foto's uit die tijd dan ook ziet, dan zie je een hele andere Tip Marugg dan die we nu kennen".

MARTINUS

Van Frank Martinus Arion kreeg Maritza Coomans-Eustatia een eigen geschreven biografie. "Die heb ik aangevuld met dingen die ik onder meer heb gevonden in zijn bibliografie over het Papiamentu, waarin hij heel wat over zijn jeugd vertelt. Ik denk dat de jeugd van Frank Martinus heel belangrijk is geweest voor zijn verdere leven. Amador Nita was heel belangrijk voor hem. Het was een neef van zijn tweede moeder en ik heb van hem gehoord dat hij hem heel erg heeft beïnvloed. Hij ging al heel jong schrijven en was op het Radulphuscollege hoofdredacteur van de schoolkrant De Spectator.

We hebben die kranten gezocht en vonden er hier en daar wel een-paar, totdat we Carel Weeber tegenkwamen die als illustrator aan De Spectator meewerkte. Hij had de complete serie. Daarin zie je dat Frank als redacteur bijna de hele Spectator heeft volgeschreven. Het is wel fijn dat die dingen toch weer boven water komen".

Rutgers heeft een artikel bijgedragen over de vroege Frank. "Boeli debuteert op wat latere leeftijd en zijn debuut was verrassend modern, maar als je bij Frank gaat kijken, dan zie je zeker bij het beginwerk dat hij duidelijk bij de fraters op school heeft gezeten en doordrenkt is van de Tachtigers. Bij Frank zou je behalve Amador Nita als een tweede grote invloed Cola Debrot kunnen noemen, die een hele goeie mentor was voor zijn schrijversschap". Maritza Coomans vult aan: "Ik denk wel dat die schoolkranten die jongens vroeger ontzettend hebben gestimuleerd dat ze hun gedachten vroegtijdig kwijt konden. Het is jammer dat er nu zo weinig geld wordt uitgegeven voor goeie schoolkranten. Als je die Spectator bekijkt, dan zie je dat hij goed geïllustreerd is, op goed papier is uitgegeven en dat is een belangrijke stimulans".

BABBELAAR

Hoe is het Maritza Coomans-Eustatia gelukt om zoveel bijdragen aan de bundel bij elkaar te krijgen? Ze lacht. "Ik denk dat ik echt een babbelaar ben. Als ik iemand vraag om mee te werken, krijgen we eigenlijk een persoonlijke band. We bepraten met elkaar hoe het gaat worden en dan worden we steeds enthousiaster, zodat men er bijna niet meer onderuit kan. De twee mensen die eerst wel hadden toegezegd mee te werken, maar die zijn afgevallen, hadden er een goede reden voor. De één had plotseling een belangrijke nieuwe baan gekregen en de ander is ziek geworden. Maar alle andere auteurs hebben meegedaan".

Tambu-seizoen begint met discussie-bijeenkomst

WILLEMSTAD — Het tambú-seizoen, dat dezer dagen van start is gegaan en tot eind januari duurt, belooft zeer levendig te worden. Een tiental groepen, waaronder drie nieuwe, staat te popelen de straat op te gaan om het publiek te vermaken met hun ritme en teksten vol pikante gebeurtenissen, plagerijen en dubbelzinnigheden. Een even groot aantal L.P's, een enkele cassette en zelfs, de eerste in zijn soort, c.d. staan op het punt op de markt te verschijnen.

Naast de te verwachten concurrentie is er de spanning dat de voornaamste werkverschaffers van de tambu-groepen, de snack-eigenaars, dit jaar geen vergunning krijgen voor het houden van tambú. Meer in de luwte wordt hard gewerkt aan het Festival van *Telelele* (15 december), waarbij jongeren kennis kunnen maken met deze speciale, uit de mode geraakte, zangvorm in de tambú, een vorm waar poëzie en improvisatie centraal staan. De spits van dit tambú-seizoen werd vorige week in Banda Bou afgebeten met een drukbezochte bijeenkomst over de oorsprong en ontwikkeling van de tambú. Deze werd ingeleid door de bekende dichter en beeldend kunstenaar, Elis Juliana.

'Je moet de oorsprong en regels van de tambú kennen, anders wordt het een rommeltje', begon Juliana zijn inleiding op de door de stichting AKUBOU (Aktiviteiten voor Kulturele Expressie Banda Bou) georganiseerde workshop. Tambú vond vroeger plaats in het geheim. De uit Afrika afkomstige slaven kwamen aan de westkant van de landhuizen, dus uit de wind en het gehoor, bij elkaar om zich al zingend te beklagen over hun droef en onmenselijk lot.

Men danste op het ritme van slechts een tambú en zonder een ijzeren instrument als *agan*, tand van een ploeg of de chapi, hak. (Een informatie die overeenkomt met een recente studie over tambú van de van Curaçao gevluchte slaven in Noord-Venezuela). Man en vrouw dansten ieder apart, rechtop, het lichaam schuddend, zonder heupwiegen. 'Het niet aanraken van man en vrouw is een regel uit Afrika en geldt nog steeds in de tambú.

Volgens Elis Juliana is 'het bewegen van achteren', zoals hij zedig de 'tambu di sanka' (sanka=kont) omschrijft, van latere datum, want 'waarom zou er anders die aparte benadering voor nodig zijn'. De betekenis van de *tambu di sanka* was een van de fel bediscussieerde punten. 'Wellicht kwam de term van de moraliserende blanke buitenstaanders', suggereerde een deelnemers, 'het kan de naam zijn van een instrument', een ander wist 'in Cuba betekent 'tambor de sangka' — met gk, plezier in tegenstelling tot het religieuze drumspel.

Het woord stamt misschien uit Afrika. Andere onderwerpen die Elis Juliana aan de orde stelde waren het nagenoeg verdwijnen van de vrouwen en het verloren gaan van de tekst, vroeger het belangrijkste bij de tambú. 'Vrouwen beheersten de tambú: zij zongen en daarmee bepaalden ze het feest'. Ze hadden een speciale zangstijl, een 'sneif': langgerekt in toon en melodie, informeerde Juliana. De ongeëvenaarde, 75-jarige, tambú-zanger Shon Kola leerde dat nog van zijn moeder.

Er volgde een pittige discussie met de tambú-generatie van nu toen Elis Juliana zich onomwonden voorstander verklaarde van het terugbrengen van het aantal chapi's — momenteel minstens drie — tot één. Dat was voor de jongere tambuspelers iets van voor hun tijd. Je kunt de ontwikkeling niet tegenhouden, vonden ze. Er waren ook andere argumenten. 'Het handgeklap ter ondersteuning van het ritme is verdwenen, bovendien is er nu de microfoon om de zangers te verstaan'. Bij sommige groepen wordt er met de chapi meer gedaan dan spelen van het ritme, van de *clave*.

■....*Elis Juliana, met op de achtergrond organisator van het Tambú Festival, Dudu Muzo (Banda Bou)....*

Discussieleider Rene Rosalia, zelf chapi speler, legde uit dat, als het goed is, naast de chapi die het ritme vasthoudt er een chapi is die improviseert ('floria'). Een derde chapi begeleidt de overgang van de verschillende delen in de tambu, de 'sla habri', open, en gesloten 'sera'. Deze verworvenheid in het tambú-spel is waarschijnlijk te danken aan de zestiger jaren toen er bij de spontane tambú-happenings van toen volop geëxperimenteerd is met chapi's.

Een punt dat ieders zorg had is het niveau van zingen. Er wordt op Curaçao veel minder goed gezongen als vroeger. 'Waarom zingen we niet meer in harmonie, met twee, drie, stemmen, zoals de Surinaamse groep (Sabi Diri) die hier pas was, of zoals Afrikaanse volkszangers zo goed kunnen' vroeg Elis Juliana zich af. 'Het lijkt erop dat onze eigen dingen voor ons geen waarde hebben. We zijn niet trots op wat van ons is'. Misschien is er teveel geluisterd naar mensen die ons inprentten dat 'Wat jullie doen is niet goed'. Onterecht vond zangleraar Harry Moen. Laten de jongeren een voorbeeld nemen aan Martilio Pieters, Shon Kola, Macario Prudencia en anderen.

Er bleven die middag in Banda Bou nog vele vragen over, zoals die naar de diepere, spirituele betekenis van tambú, het waarom van het verdwijnen van vrouwen van het tambú-toneel, de toenemende invloed van de commercie. Om daar mee door te gaan werd er een werkgroep gevormd met leden van tambú-groepen, mensen van Banda Bou een leraar van de UNA en andere liefhebbers van dit fijne Curaçaose cultuurgoed.

IETEKE WITTEVEEN

Scholen groen licht om geld in te zamelen

WILLEMSTAD — Het verbod op het inzamelen van gelden op de kleuter- en basisschool zal voorlopig worden uitgesteld. Tevens zal worden nagegaan op welke manier er geld kan worden ingezameld, zonder het kind in problemen te brengen. Op een vergadering waaraan afgevaardigden van de oudercommissie en leden van het roomskatholiek schoolbestuur deelnamen, werd besloten dat de wet die vanaf 1976 van kracht is op een later tijdstip zal worden toegepast. Dit omdat op verscheidene scholen reeds gelden zijn opgehaald in verband met schoolactiviteiten in de maand december. Vorige maand kregen de scholen een schrijven van het schoolbestuur waarin werd gesteld dat er een wet bestaat die verbiedt geld te vragen van kleuter- en basisschoolleerlingen. Door de jaren heen werd toegestaan dat van leerlingen geld werd gevraagd voor onder andere het organiseren van activiteiten. Door bepaalde ontwikkelingen echter vindt het bestuur het nodig de scholen te attenderen op het bestaan van de wet.

Voorzitter van het rk schoolbestuur Vigdis Jonckheer-Mensing, bracht naar voren dat het geenszins de bedoeling is van het bestuur om de ouders wat dan ook op te leggen. Wel ligt het in de bedoeling om samen met accountants van het bestuur een commissie te vormen die kan analiseren hoe het geld dat door ouders bijeen wordt gebracht om de school te helpen, moet worden beheerd. Dit is nodig gebleken, volgens de voorzitter, omdat het voorkomt dat ouders zich tot het bestuur wenden wanneer zaken die eigenlijk tot de taken van de oudercommissie horen, vastlopen.

Een ander voorstel waarmee de voorzitter kwam was dat de ouders hun commissies legaliseren, waardoor het werk van de ouders wordt vergemakkelijkt.

Van de kant van de ouders kwam naar voren dat er vaker overleg moet plaatsvinden tussen het schoolbestuur en de ouders, waardoor bepaalde zaken besproken kunnen worden. Verder maakten de ouders kenbaar zich bewust te zijn van hun taken. Niet alleen om fondsen bijeen te krijgen voor de school maar ook om ervoor te waken dat het niveau van het onderwijs de juiste is. Jonckheer-Mensing onderschreef deze stelling en zegde toe in januari wederom met afgevaardigden van de oudercommissies te zullen vergaderen.

WILLEMSTAD — Ter hoogte van de Rooseveltweg heeft de patrouille zaterdagnacht een 40-jarige man aangehouden vanwege zijn roekeloze rijgedrag en omdat hij vermoedelijk een schot had gelost vanuit zijn auto. In de kleding van de schutter werd een geladen vuistvuurwapen aangetroffen. De politie heeft dit in beslaggenomen, de verdachte aangehouden en een proces verbaal opgemaakt.

Visbarkjes voorlopig 'gesloten'

WILLEMSTAD— De uit Venezuela afkomstige visbarkjes die aan de Sha Caprileskade in Punda zijn afgemeerd, werden vanochtend op last van de GGD tot nader order 'gesloten' omdat zich in Venezuela dodelijke gevallen van voedselvergiftiging hebben voorgedaan. Er wordt gedacht dat mogelijk iets met de vis, gevangen in het Puerto La Cruz gebied, aan de hand zou zijn. Op Curaçao wordt behoorlijk wat kilo's vis afgenomen bij de barkjes. Bij de hygiënische dienst van de GGD was vanochtend niemand bereikbaar over deze actie, terwijl de politie nergens van op de hoogte was.

Ziekteverzuim gedaald naar acceptabel niveau:

Bedrijfsgeneeskundige Dienst mikt op gezonde toekomst voor werknemers

WILLEMSTAD — 'Gezonde werknemers in een gezonde werkomgeving', dat blijft de slogan voor 1992 voor de Bedrijfsgeneeskundige Dienst (BGD). Sinds de werkzaamheden van de BGD zijn begonnen, halverwege de jaren tachtig, zijn de ziekteverzuimcijfers gedaald van boven de 10 procent tot een gemiddelde van 5,63 procent bij de lands- en eilandsdiensten.

Het hoofd van de BGD, bedrijfsarts S.H.E. Cabenda spreekt in een nota aan het Bestuurscollege van een "zeer acceptabel niveau." In vergelijking met het gemiddelde verzuim in Nederland (9,1 procent) ligt het verzuim op Curaçao aan de lage kant.

In eerste instantie in 1986 had de daling van het aantal verzuimgevallen duidelijk te maken met het feit dat een einde werd gemaakt aan de langdurige ziektegevallen. In dat jaar begon de BGD met het systematisch inventariseren van gevallen van werknemers, die reeds langer dan 30 dagen wegens ziekte afwezig waren van hun werk. Diverse personen werden afgekeurd, terwijl anderen via bemiddeling van de BGD weer in het arbeidsproces werden teruggeholpen.

In 1987 werden overheidswerknemers wettelijk verplicht gesteld zich bij ziekte door de BGD te laten beoordelen en kon er een begin worden gemaakt met de aanpak van het kortdurende verzuim.

GRIJS

Het hoofd van de BGD, Cabenda, onderscheidt drie vormen van verzuim. 'Wit verzuim' houdt in dat de persoon volledig legaal wegblijft van het werk, omdat er een duidelijk aanwijsbare medische reden is om thuis te blijven. Bij voorbeeld in de gevallen van een hersenschudding, een gebroken been of migraine.

Onder 'zwart verzuim' wordt verstaan het frauduleus wegblijven omdat de persoon misschien die dag een ander klusje heeft te doen. "In feite mankeert er dan niks aan zijn gezondheid, maar toch belt hij 's ochtends op naar het werk om zich ziek te melden", aldus Cabenda.

Tussen deze twee extremen bevindt zich de probleemgroep voor de meeste overheids- en particuliere werkgevers. De mensen die vallen onder de categorie 'grijs verzuim'. Cabenda: "In dat geval voelen de mensen wat, maar het is de vraag of iemand bij voorbeeld met hoofdpijn thuis moet blijven. Degenen die een beetje verantwoordelijkheidsgevoel hebben, nemen een aspirine en gaan toch aan het werk. Anderen besluiten om thuis te blijven. In de meeste gevallen heeft die beslissing te maken met de arbeidsvreugde en de motivatie van de werknemer."

PSYCHISCH

Tijdens de eerste bestaansjaren hebben de BGD-artsen al kunnen vaststellen dat binnen de overheidssector veel ziektegevallen te maken hebben met psychisch-sociale problemen, zoals bij voorbeeld arbeidsconflicten of problemen rond bevorderingen. Die kunnen een demotiverend en daardoor verzuimverhogend effect hebben op de werknemers.

Cabenda wijst daarom op de dringende behoefte aan personele versterking voor de sectie 'Bedrijfsmaatschappelijk werk'. Voor 1992 is daarom in de begroting rekening gehouden met een nieuwe vacature op dit gebied. "Het gaat hier om een hele speciale richting binnen het maatschappelijk werk", aldus het BGD-hoofd. Deze persoon zou dan kunnen bemiddelen in arbeidsconflicten en een oplossing kunnen vinden voor frustrerende werkomstandigheden.

WERKPLEK

Naast de doelstelling om ziekteverzuimbegeleiding te realiseren heeft de BGD zich de taak gesteld om de gezondheid en het welzijn van de werknemers in relatie tot hun arbeid en arbeidsmilieu te beschermen en te bevorderen. "Dat is iets dat op Curaçao al veel eerder had gemoeten", vindt Cabenda.

Daarom is er een bedrijfsgeneeskundig spreekuur ingesteld en doet de BGD aan werplekonderzoek. Cabenda: "Bij de overheid -afgezien van de overheidsnv's - werken de mensen voornamelijk in kantoren. Wat wij het meest aantreffen zijn ergonomische problemen, dat wil zeggen problemen met de werkomgeving door bij voorbeeld slechte bureau's en stoelen of door een slechte klimaatbeheersing (ventilatie, airco).

Het zogenaamde Sick Building Syndrome is aldus Cabenda een ruim begrip omdat het te maken heeft met bijna alle klachten binnen een gebouw, zoals beeldschermproblematiek, straling, lichten, etcetera.

"Wat de BGD nodig heeft is iemand met een technische achtergrond", aldus Cabenda, "een HTS-er bijvoorbeeld die adviezen kan geven op het gebied van arbeidshygiëne. De BGD heeft medici in dienst die constateren wat er mankeert aan de werkomgeving, maar dat is niet genoeg. De bedrijfsleiding moet weten wat er gedaan kan worden om de situatie te verbeteren."

PARTICULIEREN

Ondertussen krijgt de BGD steeds vaker verzoeken van directies van particuliere bedrijven om langs te komen. "Er bestaat een duidelijke behoefte ook bij die bedrijven om het personeel op een regelmatige basis te laten keuren en aan advies over de werkomstandigheden."

Het beleid van de BGD zal er daarom op gericht zijn om in de toekomst de dienst een belangrijke rol te laten spelen bij het ontwikkelen van de Bedrijfsgezondheidszorg in het algemeen op Curaçao.

Onderwijsdag: geen consensus

WILLEMSTAD — De Dag van het Onderwijs wordt dit jaar noodgedwongen 'in kleine kring' gevierd. Het is de commissie die met de organisatie van de viering belast is, niet gelukt om tijdig met een gezamenlijk voorstel van de partners op tafel te komen, aldus gedeputeerde van onderwijs, Dito Mendes de Gouveia.

Enkele maanden geleden was in de commissie bepaald dat de dag in het teken zou staan van het milieu. De gedeputeerde hechtte hieraan zijn goedkeuring maar vernam enige tijd later dat er problemen waren gerezen. Het thema werd door sommigen te omvangrijk en te zwaar bevonden. Ook de korte voorbereidingstijd speelde de commissie parten.

Vervolgens kwam de commissie met een voorstel tot een bezinningsdag. Met name de Sitekvertegenwoordiger pleitte voor een bezinning over het Kompromiso Nashonal. De schoolbesturen zagen echter meer in een bezinning over het milieu. Vanaf dat moment waren de meningen verdeeld.

De gedeputeerde besloot onlangs dat de Dag van het Onderwijs naar ieders eigen inzicht gevierd zou worden. "Ik kon niet wachten op het eventueel bereiken van een concensus. Men zou mij dan immers kort voor 1 december kunnen verwijten dat de overheid zich niet goed van haar taak heeft gekweten. Ik moest op dat moment in verband met de tijdsdruk een beslissing nemen."

Op luchthaven Hato:

Twintig kilo cocaïne in koffer en rugzak

WILLEMSTAD — Toby en Steppy hebben dit weekeinde weer goed speurwerk verricht op Hato. Mede dankzij deze twee drugshonden werd in totaal 20 kilo cocaïne opgespoord in een koffer en een rugzak van reizigers in de richting St. Maarten en Amsterdam.

Zowel op de vlucht naar het Bovenwindse eiland op zondagavond als op een vlucht naar Amsterdam op vrijdagavond werd een aanhouding verricht. In een dubbele bodem van een koffer en in de stalen buizen van een rugzak werd in totaal 20 kilo van het 'witte goud' aangetroffen.

De afgelopen weken is bij dergelijke zoekacties 50 kilo cocaïne op Hato aangetroffen. Opmerkelijk is volgens de voorlichter van de douane recherche dienst dat er diverse aanhoudingen konden worden verricht.

De Amigoe berrichtte onlangs over een partij van 42 jute zakken marihuana die werden aangetroffen op de Vrijgezellenbaai. Inmiddels heeft de politie het gewicht kunnen vaststellen: 987,5 kilo. De partij is goed voor een straatwaarde van 3 miljoen gulden, aldus de voorlichter. Overigens zal deze partij in zijn geheel verbrand worden. Er zijn in deze zaak nog geen aanhoudingen verricht. Het onderzoek is nog gaande.

Duisenberg belicht monetaire politiek

WILLEMSTAD — Dr Willem Duisenberg, president van "De Nederlandsche Bank N.V.", zal komende zaterdag op uitnodiging van de Curaçaose bankiersvereniging een spreekbeurt houden over monetair beleid in een open economie zoals van de Nederlandse Antillen. Dat zal gebeuren tijdens een lezing in het auditorium van het I.T.C. De lezing is vrij toegankelijk.

Duisenbergs directe bemoeienissen met de Antillen zijn vooralsnog vrij beperkt geweest. Als minister van Financiën in het kabinet Den Uyl in de eerste helft van de 70-er jaren, had hij slechts zijdelings met de Antilliaanse problematiek te maken. Vanuit zijn huidige post als President van de Nederlandse Centrale Bank is die bemoeienis ook nauwelijks aanwezig, hoewel er wel goede onderlinge contacten worden onderhouden tussen de Bank van de Nederlandse Antillen en De Nederlandsche Bank.

Op grond van zijn ruime ervaring en gedegen kennis van zaken kan Duisenberg op heldere wijze zijn gedachten onder woorden brengen. In de Nederlandse politiek, ook bij zijn voormalige partijgenoten in de PvdA, worden zijn kritische opmerkingen over algemene economische en monetaire ontwikkelingen niet altijd in dank afgenomen. Feit is in elk geval dat, wanneer de President van De Nederlandsche Bank praat, er extra aandachtig geluisterd wordt.

Een goed luisterpubliek zal dr Duisenberg ook aantreffen op zaterdag 23 november om 10 uur 's ochtends in het auditorium van het International Trade Center. Als titel van zijn inleiding heeft de Bank-president gekozen "Monetary Policy in an Open Economy". Na de toespraak, is er gelegenheid voor enkele vragen over de inhoud van diens toespraak, waarna nog nagepraat kan worden onder het genot van een drankje en een hapje. De toegang is gratis. De voertaal die ochtend is Engels.

Chata hekelt heffing op toeristische spullen

WILLEMSTAD — De Curaçaose hotel en toerisme vereniging, Chata, heeft zich uitgesproken tegen invoering van de 7% heffing op toeristische artikelen. Volgens Chata zal een dergelijke maatregel nadelig blijken voor Curaçao als eiland die het (koop)toerisme wil bevorderen, zo maakt Chata in een persbericht bekend. Door een dergelijke stap zal de verkoop teruglopen en zal ook het investeringsklimaat aangetast worden. "De Chata raadt de overheid aan geen invoerrechten te heffen op toeristische artikelen," zo geeft men te kennen.

Deze maatregelen horen thuis in een rijtje dat de Curaçaose overheid heeft ingevoerd om haar inkomsten te vergroten; daar vallen ook onder de accijnsverhoging op bier, alcohol en sigaretten en de verhoging van de benzineaccijns. Dat laatste werd ongedaan gemaakt na een stevige actie, enige weken geleden, door de verenigde vakbonden. Sigaretten alcohol en bier mochten van de vakbonden wel duurder worden. Nu wordt in de tripartiete commissie naar alternatieven gezocht.

Vandaag heeft de Chata van zich laten horen: ook deze organisatie is fel gekant tegen de (her) invoering van de heffing van toeristische produkten: "algemene maatregelen zijn aanvaardbaar," zegt men, maar laat de toeristische spullen onbelast. Het toerisme zit in de lift en dat zou zo moeten blijven, volgens Chata, die gelooft dat de belasting erg nadelig zal blijken en de vele projecten die er al zijn of nog moeten komen behoorlijk parten zal spelen. Dat zal weer effect hebben op de verkoop, de inkomsten en investeringen, aldus Chata.

Kind heeft recht op moedermelk

Verzoenend vonnis in zaak over borstvoeding op werk

WILLEMSTAD — Een kind heeft recht op moedermelk, maar praktisch gezien moet een werkende moeder wel rekening houden met haar werkschema. Dat is min of meer de conclusie die getrokken kan worden uit het vonnis dat rechter mr. L.C.P. Goossens vanmorgen uitsprak in een precedentscheppende zaak.

Een onderwijzeres in dienst van het 'Rooms Katholiek Schoolbestuur' kwam onlangs in aanvaring met haar werkgever toen zij er op stond haar kind mee naar school te brengen om het te kunnen borstvoeden.

Toen het schoolbestuur in eerste instantie geen enkele medewerking wilde verlenen, werd een kort geding aangespannen dat vanmorgen eindigde in een compromis. Al tijdens de behandeling deed de advocaat van het school bestsuur een bemiddelend voorstel, namelijk: dat de moeder haar kind mag laten brengen in de pauze om het te voeden, maar dat het daarna wordt teruggebracht naar huis.

De twee andere mogelijkheden - om de zuigeling op school te laten blijven, of de onderwijzeres naar huis te laten gaan voor de voeding - waren voor het RK Schoolbestuur bij voorbaat uitgesloten.

Rechter Goossens kon zich vinden in het voorstel en oordeelde dat dat een goede oplossing zou zijn voor de zogende moeder. "De onderwijzeres zal zich bij het vonnis neerleggen, al bezorgt het haar wel enkele praktische problemen omdat ze niemand heeft die haar kind in de pauze naar school kan brengen", aldus haar raadsman mr. Bertie Braam (jr.).

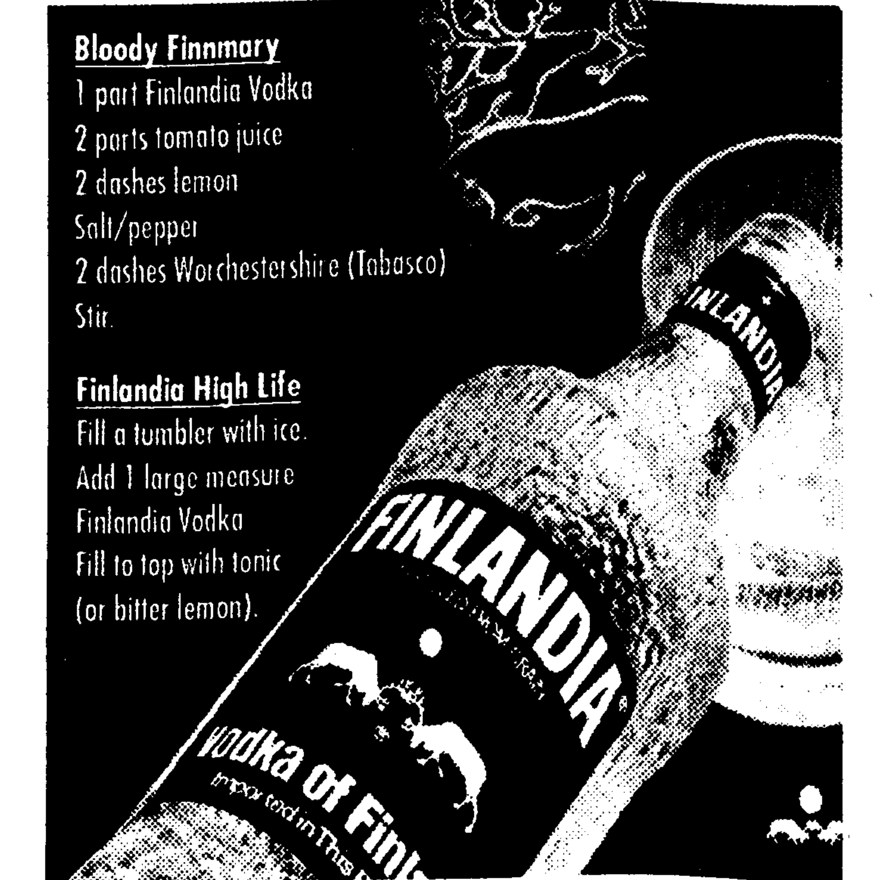
Hoe zit het met het beleid van het Rooms Katholiek Schoolbestuur ten aanzien van een overwegend jong en vruchtbaar personeelsbestand? Is er geen ruimte op de scholen om de kinderen van onderwijzende moeders op te vangen?

Voorzitter Vigdis Jonckheer-Mensing: "Dat zou betekenen dat we op de 115 scholen die er zijn, 115 kamers moeten inrichten en 115 crèchejuffrouwen moeten aantrekken. Dat is gewoonweg onhaalbaar. Als schoolbestuur zijn we niet tegen borstvoeding, integendeel, ieder kind heeft recht op borstvoeding, maar het moet praktisch gezien wel kunnen."

"Neem nou dit jaar", aldus Jonckheer. "Binnen het mavo/havo-onderwijs, was er sprake van zes gevallen van zwangerschap, binnen het kleuteronderwijs tien maal en binnen het basisonderwijs waren er dit jaar 48 vrouwen in verwachting. Dit is de praktijk. Als je ervoor zou kiezen om al die kinderen op school te laten blijven, dan zou de overheid heel wat mensen in dienst moeten nemen."

Ook de andere mogelijkheid - om de moeder naar huis te laten gaan - is volgens Jonckheer uitgesloten: "De pauze duurt 25 minuten. In die tijd kan je de moeder niet het kind laten voeden en heen en weer terug naar school laten rijden. Dat zou betekenen dat er elke dag een lesuur uitvalt en dat de schoolkinderen daarvan de dupe worden."

Het personeel van BNO heeft gisteren in een woning te Suffisant de 55-jarige O.F. aangehouden. Dit gebeurde toen onderzoek aantoonde dat de man zich schuldig maakt aan het handelen in verdovende middelen. In de woning werd een hoeveelheid van 1 kilo cocaïne aangetroffen en in beslaggenomen. De verdachte is voor verder onderzoek in verzekerde bewaring gesteld.

ORANJESTAD — Tijdens een bijeenkomst van Reiki-geïnitieerden is besloten tot het oprichten van een Reiki-vereniging.

Een werkgroep werd ingesteld om de details uit te werken. Deze werkgroep zal verslag uitbrengen tijdens de oprichtingsvergadering op zondag 24 november om half acht 's avonds in Cas di Cultura. Er zal dan ook gelegenheid zijn tot inschrijven. Gastspreker op deze bijeenkomst is Reiki-master Jacques van Wijnhoven.

Lezing over automatisering gezondheidszorg

ORANJESTAD — Op woensdag 20 november a.s. 's avonds om acht uur, houdt mr J. Nouwt in de aula van de Universiteit van Aruba een lezing over "Het recht op privacy als determinant voor informatietechnologie". Mr J. Nouwt, universitair docent Rechtsinformatica aan de Katholieke Universiteit Brabant, vervult op dit moment een [illegible] UA.

Na een korte bespreking van het vakgebied waar het thema van deze lezing uit voortvloeit, te weten het vakgebied Recht en Informatica, zal met name worden ingegaan op de problematiek van de privacy en persoonsgegevens in de gezondheidszorg. Tegen de achtergrond van de ontwikkelingen in de informatietechnologie loopt dit grondrecht, dat ook in de Arubaanse Staatsregeling is gewaarborgd, steeds meer gevaar. Computerbestanden met patiëntgegevens zullen steeds frequenter aan elkaar gekoppeld worden waardoor patiënten niet meer weten wie allemaal over zijn of haar persoonsgegevens kan beschikken.

Behalve aan die gevaren zal in deze lezing tevens aandacht worden besteed aan mogelijke voordelen die nieuwe informaticatechnologische ontwikkelingen kunnen hebben voor de privacy van patiënten in de gezondheidszorg. Thans is het nog vaak het geval dat medische gegevens op kaarten in dossiers zijn opgeslagen. Bevinden deze zich in een niet afgesloten ruimte dan kan in beginsel iedereen toegang tot die gegevens hebben. Wanneer de gegevens echter geautomatiseerd zijn opgeslagen is het veelal mogelijk de toegang tot die gegevens te regelen, zodanig dat alleen behandelende artsen toegang krijgen en dan tevens uitsluitend tot die gegevens die zij voor de behandeling nodig hebben.

Eventueel zou de patiënt zelf over zijn of haar medische gegevens kunnen beschikken wanneer de experimenten die thans over de hele wereld worden uitgevoerd met medische chipkaarten (een soort bankpasje waarop medische gegevens kunnen worden gezet) positief uitvallen.

Tijdens de discussie na afloop van de lezing kan zowel op de voordelen als de nadelen uitgebreid worden ingegaan. Alle belangstellenden, juristen, niet-juristen en vooral zij die werkzaam zijn in de gezondheidszorg, zijn van harte welkom. De toegang is vrij.

ORANJESTAD — FESCA (Fundacion Estudionan Social Cristian Aruba) organiseert op zaterdag 23 november om half acht 's avonds weer een lezing in Surfside.

Ditmaal is het onderwerp: de rol en verantwoordelijkheid van de groeperingen in het democratisch proces van een land. De hoofdsprekers op deze lezing zijn Dr Carl Ludwig Wagner, ex-premier van de Duitse staat Noord Rijn Westphalen, en Oscar Castillo, docent Geschiedenis en Staatsinrichting aan het Peter Stuyvesant College op Curaçao. Iedereen is welkom op de FESCA-lezing.

ORANJESTAD — Te California werd door L.M. (24) politieassistentie gevraagd voor een niet ontploft projectiel, vermoedelijk afkomstig van oefeningen van de mariniers. Het betrof een projectiel van Duitse makelij type Karl Gustav. De hulp van de opruimingsdienst van de marinierskazerne werd ingeroepen. Die was spoedig ter plaatse en vernietigde het projectiel.

ORANJESTAD — De voetbalwedstrijd RCA tegen Dakota, die afgelopen zondag niet uitgespeeld kon worden, zal vanavond om acht uur in het Wilhelmina stadion in zijn geheel worden overgespeeld.

De bal was zondagavond amper aan het rollen gebracht toen de stroom over geheel Aruba uitviel en het voetballen onmogelijk maakte. De beslissing om de wedstrijd in zijn geheel over te spelen, is gebaseerd op de reglementen van de Arubaanse Voetbal Bond en de FIFA. Het publiek hoeft voor de wedstrijd van vanavond niet te betalen.

AGENDA ARUBA

KANTOORUREN AMIGOE: 08.00-12.00/ 14.00-17.30 uur; zaterdag gesloten.

TELEFOON: 24333. Voor spoedgevallen na kantoortijd: 21639, 22316 en 24508. Pageboy 127-257.

TELEFAX: 22368.

BANKREK. nr 10.815.445 Banco di Caribe.

POLITIE: 100

ALARMCENTRALE: 115.

ZOEKERTJES verschijnen op dinsdag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 08.00-12.00/14.00-17.00 uur worden opgegeven; behalve op zaterdag. Alleen zoekertjes, die op maandag en donderdag vóór 10.00 uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

BIOSCOPEN
zaterdag
DRIVE-IN: 20.30 uur **Return to the Blue Lagoon** (drama, 18 jr.).

****

BOTICA (nachtdienst)
Pabao brug: Oduber, tel.:21780.
Pariba di brug: San Lucas.

****

WACHTREGELING DOKTOREN
(van 18.00-07.00 uur):
Oranjestad, Madiki, Tanki Flip, Noord, Tanki Leendert, Paradera en Sta Cruz: dokter R. Guda, Irenestraat 21, tel.: 21839/21380.
Pos Chiquito, Savaneta en San Nicolas: dokter E. Westrate via Centro Medico San Nicolas (tel.: 48833) of via Alarmcentrum (115).

****

VOOR BRANDGEVALLEN, ongelukken of een of ander ongeluk, gelieve Alarmcentrale op te bellen, **tel.: 115.**

****

CENTRO MEDICO CARABOBO (Engelandstraat 7, tel.: 21777): de wachtheeft dra L.G. Beke-Martínez, tel.: 24696.

****

WIT GELE KRUIS ARUBA
ZUIGELINGENBUREAU (Koningstraat 22, tel.: 24444): dagelijks van 07.30-12.00/13.50-17.00 uur.
Maandag te Paradera (tel.: 25543) van 08.00-11.00 uur; dinsdag: San Nicolas (45906)/Noord (23425) van 08.00-11.00 uur; woensdag: Santa Cruz 28288) van 08.00-11.00 uur; donderdag: Dakota (29008), Oranjestad (23168), Savaneta (47020) en Brazil (48301) van 08.00-11.00 uur.

****

INFORMATIECENTRUM KONINGIN WILHELMINA FONDS (voor de kankerbestrijding op Aruba): geopend van maandag t/m vrijdag van 08.30-11.30 uur - J.E. Irausquinplein 3 (juist achter de pastorie van Oranjestad).

****

NARCOTICS ANONYMOUS HELPLINE: tel.: 38989 (24 uur per dag).

****

AIDS-HOTLINE: Vragen? Bel dan 23040/27352 tussen 07.30-12.00/13.00-16.30 uur.

****

FADA/PRIDE (Van Walbeeckstraat 25, tel.: 32999): geopend op dinsdag, woensdag en donderdag van 14.00-18.00 uur voor inlichtingen omtrent preventie alcohol/drugsmisbruik.

****

AMNESTY INTERNATIONAL ARUBA: P.O. Box 1029, tel.: 27808/48124.

****

TELEARUBA
DINSDAG: 18.00 Cartoons; 18.55 Showbizz Today; 19.15 Videorama; 19.45 Political Program: A.D.; 20.00 Telenoticias; 20.30 Golden Girls; 21.00 CNN International News; 21.30 Basketball: Portland Trail Blazers vs Minnesota Timberwolves; 23.30 Sports Tonight; 24.00 Sluiting.

******

WOENSDAG
DIVERSEN
BIJBELMUSEUM: geopend op elke werkdag van 10.00-12.00 uur en zondag van 11.00-12.00 uur in de protestantse kerk.

Laatste gang Shon Chi Eman

ORANJESTAD— Velen uit de gemeenschap hebben gistermiddag de overleden Shon Chi Eman vergezeld naar de laatste rustplaats op de Protestantse begraafplaats aan de Boerhavestraat. Vanuit Kerki Protestant (zie foto) trok de droeve stoet over het eiland waar overledene en haar echtgenoot, wijlen John G. Eman aan de wieg van de Arubaanse ontwikkeling hebben gestaan.

Premier Nelson Oduber:
WEB moet echt NV worden

ORANJESTAD — Tijdens een gistermiddag gehouden persconferentie van premier Nelson Oduber, minister voor het WEB ing. Briesen en directeur van het WEB ing. Jossy Laclé, kwamen na de 'zwarte zondag' waarbij Aruba vijf uren zonder stroom zat met alle gevolgen van dien, weinig nieuwe gezichtspunten naar voren. Minister Briesen vroeg zelfs om geduld te hebben met de problemen van het WEB. Zowel de premier als minister Briesen benadrukten dat het belangrijk is dat het WEB zonder uitstel een NV wordt, hetgeen één der voorwaarden is van de Internationale Investeringsbank om de zo nodige investering te krijgen.

WEB directeur ing Jossy Laclé gaf een uiteenzetting over het uitvallen van de stroom, waarover de Amigoe gisteren reeds berichtte. Hij bedankte voor de inzet van allen die medewerkten dat Aruba weer van stroom kon worden voorzien. Volgens minister president Oduber zijn er drie banken die bereid zijn om Aruba tachtig miljoen te lenen voor de hoognodige aankopen voor het Water- en Energiebedrijf.

Augustus jl heeft Oduber in Nederland besprekingen gevoerd toen bleek dat de Nederlandse regering niet meer bereid was geld in het WEB te investeren en stelde dat één en ander op commerciële basis diende te geschieden. Niet alleen is geld nodig om nieuw materiaal te kopen doch ook het bestaande equipment moet vernieuwd worden. Van Nederlandse zijde werd verzekerd dat geholpen wordt, maar dan geldt als eerste voorwaarde dat het WEB een NV wordt.

Op papier is het WEB al een NV doch nu moet tot overeenstemming met de vakbonden worden gekomen. Dit dient op korte termijn te geschieden daar per één januari aanstaande het WEB een NV wordt. "Het WEB moet een NV worden", aldus premier Oduber, "aangezien anders geen financiering mogelijk is. De verantwoordelijkheid moet gedragen worden door de overheid en de vakbonden". Hij voegde er aan toe dat de overheid niet op de vakbonden kan blijven wachten vanwege hun onderlinge rivaliteit. Indien de vakbonnen elkaar in het belang van Aruba niet kunnen vinden, dan mag de bevolking daarvan niet de dupe worden. Wij verliezen de financiering van 80 miljoen florin als wij eind van dit jaar de zaken niet rond hebben; daarom zal de komende weken alles op alles moeten worden gezet, zodat het WEB een NV kan worden.

De premier voegde eraan toe, dat wanneer Aruba deze financiering verliest, het in ernstige problemen komt te verkeren. Er zal een zeer onaangename situatie ontstaan, waardoor wij een verantwoorde levering van water en stroom niet kunnen garanderen.

Opnieuw stond minister Eddy Briesen uitvoerig stil bij de financieringsplannen voor het WEB, die in eerste instantie een bedrag van 130 miljoen eisen, hoewel dit wel hoger zal worden, omdat ook met het onderhoud van het bedrijf rekening moet worden gehouden. Ook liet de bewindsman zijn bezorgdheid horen over de "oorlog van de vakbonden": "een oorlog die niet van ons is, maar waarvoor een oplossing wel zonder uitstel noodzakelijk is".

Hij sprak zijn voldoening uit over het feit dat deze week weer met de vakbonden vergaderd zal kunnen worden. "Zonder uitstel moeten de zaken geregeld worden om de financiering veilig te stellen", aldus minister Briesen. Hij wees erop dat er om het WEB in orde te brengen veel geld nodig is, dat zo maar niet van de ene op de andere dag verkregen kan worden. In dit verband haalde hij aan dat, wanneer een nieuwe plant wordt besteld, het dertig maanden kan duren, voordat deze op Aruba bedrijfsklaar is. Zowel de premier als minister Briesen benadrukten dat de WEB kwestie hun volle aandacht heeft, maar dat veranderingen niet in korte tijd kunnen plaatsvinden, dat vraagt geduld".

Benny Nisbet:
Onvoldoende infrastruktuur en arbeidskrachten op Aruba

ORANJESTAD — In het PPA radio-programma vestigde de leider van de oranje partij Benny Nisbet er de aandacht op dat de regering Oduber voorzichtig moet zijn met de kredietwaardigheid van Aruba op internationaal niveau.

Uitvoerig stond Nisbet stil bij de kwestie van de garanties, die hij een monster noemde, klaar om Aruba te verzwelgen. Hij herhaalt weer eens dat de PPA de verdiensten van de AVP erkent om Aruba destijds uit de economische crisis te halen, maar daarbij moet de AVP ook de consequenties van eventueel gemaakte fouten in dat beleid onder ogen zien.

Zeker wanneer deze fouten met open ogen werden gemaakt. Nisbet gaat dan in op de verschillende waarschuwingen, onder meer van Panell Kerr and Foster, de Centrale bank van Aruba en de Kamer van Koophandel, die allen waarschuwden dat rekening diende te worden gehouden met de infrastructuur, arbeidskrachten enz. De consequenties dat daarmede door de AVP geen rekening werd gehouden dienen zich nu aan: gebrek aan arbeidskrachten, die ingevoerd moeten worden; geen planning voor de infrastructuur zoals WEB, Luchthaven, FCCA en nog veel meer, waarvoor zeshonderd miljoen florin nodig is.

Uitvoerig staat hij stil bij de hotelprojecten Beta Hotel, Eagle Beach en Plantation Bay die niet klaar zijn gekomen en de gemeenschap miljoenen gaan kosten. In 1991 moet voor deze drie projecten 50.137.221,- betaald worden, voor 1992 50.035.548,- en voor 1993 52.441.405,- florin en zo vervolgens ieder jaar grote sommen, als gevolg van het AVP beleid.

Nisbet wijst erop dat in de kwestie van de garanties ook Nederland verantwoordelijkheid draagt. In dit verband is de PPA het er niet mee eens, dat via de commissie Biesheuvel wordt gesteld dat betaald wordt met gelden die bedoeld zijn voor de economische ontwikkelingshulp. PPA sluit niet uit dat deze kwestie — gebruikmakende van de staatsregeling — op politiek niveau in de Tweede Kamer wordt besproken.

Het advies van Biesheuvel zal ook in de coalitie en in de Staten onder de loupe moeten worden genomen. In dit verband merkt de PPA-leider op dat de regering zeker moet zijn of de Italiaanse banken van die projecten voor Internationale rechters te winnen. Dat is voor de kredietwaardigheid van Aruba in het buitenland bijzonder belangrijk, vooral nu onderhandeld wordt over financiering van plannen voor WEB en Luchthaven, FCCA en nog véél meer.

Invullen belastingformulier op tv

ORANJESTAD — Donderdag 21 november zal TeleAruba een programma uitzenden betreffende correct invullen van het belastingaangiftebiljet. Het programma begint om half negen.

Statenlid Croes: zaak tegen Corant

ORANJESTAD — MEP-Statenlid Mario Croes heeft een proces aangespannen tegen het ochtendblad "Corant" dat aanstaande vrijdag voor de rechter dient.

In eerste instantie had het Statenlid de redactie van Corant gelegenheid geboden een bericht te rectificeren, waarbij de indruk werd gewekt dat het Statenlid zich met witwassen van gelden had bezig gehouden. Het Statenlid vond dit beledigend. Toen Corant weigerde te rectificeren spande Croes een rechtszaak aan. Ondermeer zal Croes de rechter verzoeken Corant opdracht tot rectificatie te geven.

Bon bini-postzegels

ORANJESTAD — Vanaf 28 november zullen op de postkantoren in San Nicolas en Oranjestad de speciale postzegels "Welcome Stamps 1991" verkrijgbaar zijn. Nigel Matthew heeft zowel de zegels als eerste dag enveloppe ontworpen. De waarden van de zegels zijn: 35, 70 en 100 cent.

Nieuwe GM Sonesta

ORANJESTAD — Bij Sonesta Aruba hotel werd Henry Walther, onder meer laatstelijk werkzaam in Puerto Rico, benoemd tot General Manager. Hij zal spoedig bij de gemeenschap geïntroduceerd worden. Voorts werd Ton Keeven, die optrad als waarnemend Food and Beverage manager, tot Food and Beverage director benoemd.

ORANJESTAD — In de baseball-semifinale nam Shell Barlock maandagavond de voorsprong op Richmond door de derde wedstrijd met 5-2 te winnen. Barlock heeft nu 2 gewonnen wedstrijden, tegen 1 nederlaag, terwijl voor Richmond het omgekeerde het geval is.

Donderdagavond wordt in Mansur Ballpark de vierde wedstrijd van deze "best out of 5" playoff gespeeld. Richmond nam gisteravond een 1-0 voorsprong, maar moest hierna ervaren hoe Barlock in de derde inning niet minder dan 5 runs maakte en de leiding met 5-1 overnam. Deze voorsprong gaf Barlock niet meer uit handen en stond nog slechts 1 run af aan Richmond. Francisco Gomez werd winnende pitcher voor Shell Barlock en Poy Flanegin de verliezer voor Richmond.

Cross country te Alto Vista

ORANJESTAD — De atletiekvereniging Olympia zal op zondag 24 november onder auspiciën van de Arubaanse Atletiek Bond (AAB) de tweede Cross Country te Alto Vista organiseren.

Het parkoers is ten opzichte van vorig jaar gewijzigd en verloopt vrij wel geheel vlak, over zand en graspaden. Slechts één korte steile klim is in de parkoersronde van 1250 meter aangebracht.

De programma-indeling is als volgt: 16.15 uur: meisjes en jongens 8 + 9 jaar (1250 meter); 16.30 uur: meisjes en jongens 10 + 11 jaar (1250 meter); 16.40 uur: meisjes en jongens 12 tot en met 14 jaar (2500 meter); 16.55 uur: meisjes en jongens 15 t/m 17 jaar (3750 meter); dames senioren en veteranen (3750 meter); heren veteranen, alle klassen (3750 meter; en 17.25 uur: heren senioren (7500 meter).

Voor de heren senioren geldt deze cross tevens als laatste selectie voor de Centraal Amerikaanse Kampioenschappen welke op 8 december aanstaande op St. Vincent zullen worden gehouden. Inschrijvingen tot en met zaterdag 23 november 12.00 uur bij Sport Caribe in de Schelpstraat. Géén na-inschrijvingen op de wedstrijddag.

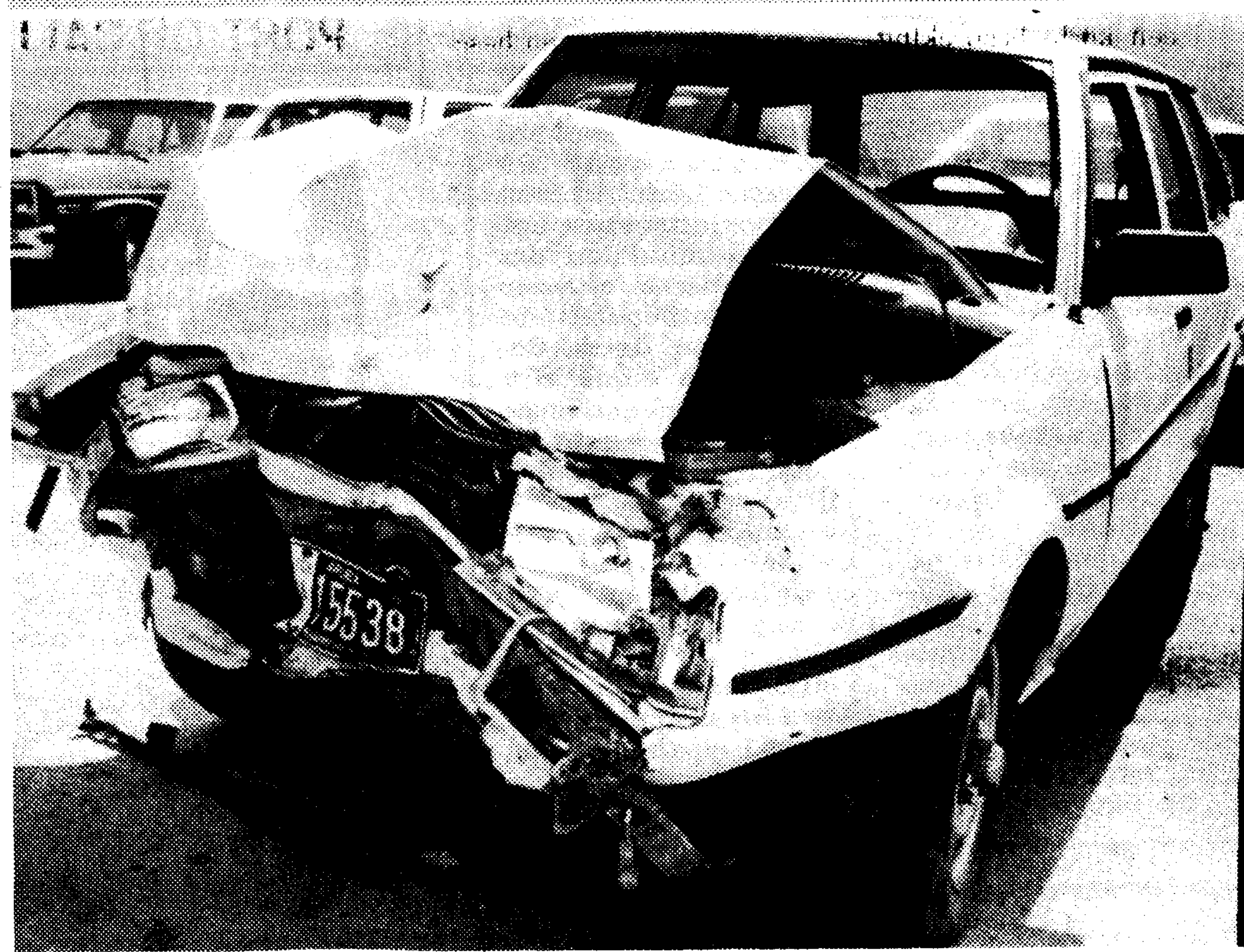
Zwemmen voor volwassenen

ORANJESTAD — Zwemclub "Stingray" start binnenkort met zwemlessen voor volwassenen, dames en heren, die het zwemmen willen leren. De lessen worden iedere donderdagmiddag kwart voor vijf te Mangel Halto, Pos Chiquito, gegeven. Inschrijving kan plaatsvinden op donderdag 21 november te Mangel Halto, terwijl nadere informatie verkrijgbaar is via de telefoonnummers 41697 en 45478.

Bibliotheek dicht op 20,21 november

ORANJESTAD — In verband met de installatie van nieuwe airco-apparatuur zal de Nationale Bibliotheek Oranjestad gesloten zijn voor publiek op woensdag 20 en donderdag 21 november. Indien de werkzaamheden volgens plan verlopen, zal de bibliotheek weer open zijn op vrijdag 22 november.

Weer dode in het verkeer

BUBALI — Nadat vrijdagmiddag ter hoogte van Morgenster Juan Ras (59) bij een frontale botsing het leven verloor, vond gistermorgen ter hoogte van El Boco te Bubali opnieuw een dodelijk verkeersongeval plaats.

De bestuurster van een personenwagen lette vermoedelijk bij het draaien niet op en kwam in frontale botsing met een pickup, die uit tegenovergestelde richting kwam.

Hierbij raakte Ashon Samaël Geo (40) zwaar gewond. Hij werd in zorgwekkende toestand naar het hospitaal gebracht, waar hij korte tijd later overleed. Hij is de zestiende verkeersdode van dit jaar. Het slachtoffer was op weg naar huis om zijn vrouw te halen, die wegens ziekte naar het buitenland moest vertrekken.

Van Vliet wint biathlon

ORANJESTAD — Gert van Vliet is winnaar geworden van de "Pert Plus Biathlon", georganiseerd door Idefre en gesponsord door Mansur Trading. Hij maakte een tijd van 1.21.12 uur. De biathlon bestond uit 10-km lopen en 25-km fietsen voor deelnemers boven 16 jaar en 6-km lopen en 25-km fietsen voor deelnemers onder de 16 jaar.

De winnaars in de diverse leeftijdsgroepen, waren: meisjes 13-16 jaar: Vanessa Meyer 57.12 min.; dames boven 30 jaar: Maria Luisa Croes 2.17.17 uur; meisjes Relay 12-16 jaar: Jenny Perez/Miriam Contreras 1.06.37 uur; meisjes Relay 17 jaar: Nellie Denkers/Linda Fitzgerald 1.45.34 uur; jongens 14-16 jaar: Rodney Meyer 46.43 min.; jongens 17 jaar: Andy Willems 1.45.35 uur; jongens Relay 12-16 jaar: Raymond Geerman/Elvis Farro 50.38 min.; jongens Relay 17 jaar: Johnny Buddy/Andres Tromp 1.34.33 uur; heren 20-29 jaar: Gert van Vliet 1.21.12 uur; heren 30-39 jaar: Johnny Jowett 1.29.33 uur en heren 40 jaar en ouder: Willie Marchena 1.50.16 uur.

ORANJESTAD — Begin december zal er op Aruba gelegenheid worden gegeven tot het afleggen van het radio-examen.

Het examen is voor de volgende bevoegdheden: Beperkt certificaat Radio telefonie t.b.v. Scheepvaart; het bewijs van bevoegdheid voor Radio-amateur A, B en C.

Schriftelijke aanmeldingen kunnen geschieden bij de voorzitter van de Examencommissie, Windstraat 21 te Oranjestad. Aanvragen die na 29 november binnen komen worden niet meer in behandeling genomen. De heren K. Vis en C. Lesire verschaffen nadere inlichtingen op telefoonnummer 26069.

"Cheaper by the dozen"

ORANJESTAD — Van de International School Aruba (ISA) wordt vernomen dat de uitvoering van het toneelstuk "Cheaper by the dozen" in Cas di Cultura óók zal plaatsvinden aanstaande vrijdag en zaterdag, telkens 's avonds om half acht.

Kamer wil spoeddebat en oproep bijeenroepen V-raad

Canada heroverweegt hulp Indonesië na Timor-drama

JAKARTA - De Indonesische strijdkrachten hebben maandag ontkend dat zij vrijdag op oost-Timor tachtig gevangenen hebben geëxecuteerd. "Een grove leugen", zo bestempelde legerwoordvoerder generaal Nurhadi Purwosaputro de beschuldiging van de in Londen gevestigde mensenrechtenorganisatie Tapol. Canada heeft besloten zijn hulp aan Indonesie opnieuw te bekijken in verband met het drama op Oost-Timor.

Tapol had zondag gemeld dat het leger vrijdag op Oost-Timor tachtig gevangenen geëxecuteerd heeft, drie dagen na het bloedbad dat de strijdkrachten dinsdag hadden aangericht tijdens een demonstratieve herdenkingsbijeenkomst in de Oosttimorese hoofdstad Dili. "Het leger is niet zo beestachtig, omdat de Oosttimorezen ook Indonesiers zijn", zo stelde de generaal.

Canada gaat naar aanleiding van het vorige week op Oost-Timor aangerichte bloedbad door het Indonesische leger de hulp aan Jakarta heroverwegen. Dat heeft de Canadese minister voor Buitenlandse zaken Barbara McDougall maandag in Ottawa gezegd. "De toestand op Oost-Timor is tragisch. Wij veroordelen de situatie waarin de bewoners ter plaatse zich bevinden en veroordelen in het bijzonder de schending van de mensenrechten bij de gebeurtenissen van vorige week", aldus McDougall. Zij gaf niet aan wanneer een beslissing zal worden genomen over de herziening van de Canadese steun aan Indonesie die vorig jaar ongeveer 74 miljoen gulden bedroeg.

De fracties van PvdA en VVD in de Tweede Kamer willen nog deze week een spoeddebat houden over de situatie op Oost-Timor. De bezorgdheid bij beide fracties over de situatie in deze voormalige Portugese kolonie, die in de jaren zeventig door Indonesie werd bezet, is ernstig toegenomen na recente berichten over het doodschieten van "tientallen gevangenen" door Indonesische militairen.

Het PvdA-Kamerlid Van Gijzel dringt er bij minister Van den Broek op aan een al eerder toegezegde brief over de gebeurtenissen op Oost-Timor zo spoedig mogelijk naar de Tweede Kamer te sturen. Groen Links heeft inmiddels laten weten voorstander te zijn van het opschorten van Nederlandse hulp aan Indonesie. Groen Links vindt dat de Nederlandse regering het initiatief moet nemen om de Veiligheidsraad van de VN over de gebeurtenissen op Oost-Timor bijeen te laten komen.

TRIPOLI - Libie bestudeert het verzoek van de Britse justitie om twee Libiers uit te leveren die verantwoordelijk worden geacht voor de bomaanslag op een PanAm-jumbo bij Lockerbie in 1988. Dat heeft het Libische persbureau JANA maandag gemeld.

Londen liet de uitleveringsverzoeken door de Italiaanse ambassade in Tripoli aan de Libische autoriteiten overbrengen. Italie behartigt de belangen van Groot-Brittannie in Libie. Jana berichtte dat het ministerie van Buitenlandse zaken in Tripolie de documenten in ontvangst heeft genomen en dat de Libische justitie zal bekijken of aan de verzoeken kan worden voldaan. Bij het verongelukken van het vliegtuig kwamen alle 259 inzittenden van het toestel en elf inwoners van Lockerbie om het leven.

T-shirt voor Perez de Cuellar

■ NEW YORK - *Secretaris generaal Javier Perez de Cuellar van de Verenigde Naties mocht een T-shirt in ontvangst nemen uit handen van Lidia Rodriguez uit El Salvador. Zij is ook niet de eerste de beste, want de afbeelding op het T-shirt is door haar ontworpen. Zij won namelijk de door UNICEF uitgeschreven wedstrijd voor Kerstkaarten.*

NEW DELHI - Premier Narasimha Rao van India heeft dit weekeinde een grote meerderheid gehaald bij een tussentijdse verkiezing in een kiesdistrict in de deelstaat Andra Pradesh. Hij moest de verkiezing om een parlementszetel winnen, wilde hij aan kunnen blijven als premier en economische hervormingen invoeren.

De tussentijdse verkiezingen voor vijftien parlementszetels en 57 zetels in de parlementen van de deelstaten, waren de eerste populariteitstest voor Rao sinds hij op 21 juni een minderheidsregering vormde. Rao won in zijn district overtuigend. Hij had een half miljoen stemmen meer dan zijn naaste rivaal. Andere cijfers zijn nog niet bekendgemaakt.

Bij de tussentijdse verkiezingen in Bihar kwamen vier mensen om het leven. In drie kiesdistricten in deze staat werd het tellen van de stemmen opgeschort en worden de verkiezingen mogelijk ongeldig verklaard. Ooggetuigen meldden dat gewapende mannen stembureaus hadden overgenomen en stembussen hadden volgestopt.

Dodelijke koekjes

■ SANTIAGO - *Een bepaald type koekjes van de Chileense banketfabriek Competa is in beslag genomen door de gezondheids-autoriteiten nadat er twee kinderen overleden waren na het gebruik van deze koekjes. Ongeveer vijftig mensen zijn met vergiftigings-verschijnselen in ziekenhuizen opgenomen nadat zij deze koekjes tot zich hadden genomen. In de koekjes werd een chemische substantie aangetroffen welke het proces blokkeert waarbij de zuurstof in het bloed wordt opgenomen.*

(AFP-satellietfoto)

Communist in hart en nieren

Husak overleden

PRAAG - Gustav Husak, de vroegere president van Tsjechoslowakije en voorzitter van de Communistische partij, is maandag op 78-jarige leeftijd overleden in een ziekenhuis in Bratislava. Dat heeft het Tsjechoslowaakse persbureau CSTK bericht.

Vorige week had de communist zich, vlak voor zijn dood, verzoend met de katholieke kerk die hij jarenlang had vervolgd. Nadat hem de biecht was afgenomen, werden hem de laatse sacramenten toegediend. Husak was de laatste communistische president van Tsjechoslowakije. Hij bekleedde dit ambt van 1975 tot de "Fluwelen revolutie" van 1989. Na deze vreedzame omwenteling nam hij ontslag als lid van het partijpresidium, nadat hij al in 1987 om gezondheidsredenen was afge- [illegible]. Hij werd toen opgevolgd door Milos Jakes.

Hij was als voorzitter van de partij medeverantwoordelijk voor het neerslaan van de "Praagse lente" in 1968 toen Sovjettroepen het land binnenvielen om de demonstraties voor meer democratie de kop in te drukken. Husak was sinds zijn studententijd een communist in hart en nieren. In de jaren vijftig werd hij ervan beschuldigd "bourgeois-nationalist" te zijn en een "handlanger" van het imperialisme en vervolgens tot levenslang veroordeeld. Pas in 1963 werd hij vrijgelaten en in 1967 mocht hij pas weer toetreden tot de partij.

Vroege vogels lopen geslaagde Fatumloop

■ WILLEMSTAD — *Ideaal loopweer, was het volgens velen. Geen zon, geen regen en geen wind. Afgelopen zondag werd de traditionele Fatumloop gehouden waaraan dit jaar een recordaantal van 700 lopers en wandelaars deelnam. Om half zeven, het schemerde nog een beetje, zette het wandelpeloton zich in beweging; 32 minuten en 14 seconden later liep de snelste heer over de finish. Maria Amadeo Kemper (Curaçao) werd gevolgd door Alvin Ras (Aruba), die een tijd neerzette van 34 min. 04 sec. Derde beste man was Ernst van Wagensveld (Nederland) die 34 min. 27 sec. klokte.*

Snelste dame op de 10 kilometer is Arianne Promes gebleken (42 min. 36 sec.). Bijna drie minuten later liep Nel Geerings (45 min. 19 sec.) over de streep met op haar hielen de Arubaanse Diana Wester (45 min. 38 sec.)

Het Radulphus College sleepte met ruim 100 deelnemende leerlingen aan de loop de video-recorder in de wacht. Dezelfde school leverde de snelste scholier. Euron Schoop zette de mooie tijd neer van 37 min. 27 sec.

Naast lopers waren ook wandelaars welkom, die zich 'en club' hadden ingeschreven. Als eerste groep passeerde de Johnny Walker wandelclub de finish. Ook zij kregen een zakje 'gezond' uitgereikt: een appel en sinaasappel.

Al met al oordeelden velen dat het een perfecte ochtend was geweest, waarbij de organisatie lof ten deel valt. Ook zij zorgden ervoor dat er 90 kleine prijzen werden verloot onder alle lopers.

OPNIEUW GEEN WINST VOOR ZUIDDUITSERS: 1-1

Kaiserslautern verliest bij Fortuna Düsseldorf

Bayern München redt zes minuten voor tijd punt bij MSV Duisburg

HAMBURG - Kaiserslautern is niet teruggekeerd op de eerste plaats van de Bundesliga. De kampioen verloor bij Fortuna Düsseldorf, 0-1. Eintracht Frankfurt, dat onderuit ging bij Werder Bremen (0-1), blijft lijstaanvoerder.

Alfred Nijhuis is de gevierde voetballer bij MSV Duisburg. De verdediger uit Enschede zette de nieuweling in de Bundesliga op voorsprong tegen Bayern München. Pas zes minuten voor het einde maakte invaller Wohlfahrt gelijk voor de kwakkelende topclub van trainer Soren Lerby.

Bayern, met aankoop Alois Reinhardt voor het eerst in de ploeg en doelman Schumacher en Effenberg als uitblinkers, zette het MSV-doel pas na de rust onder druk. Het doelpunt viel na een fout van doelman Macherey. Ruim 30.000 toeschouwers in het uitverkochte stadion zorgden voor een recette van een half miljoen gulden.

Koploper Eintracht Frankfurt is bezig met een matige serie. De ploeg van trainer Stepanovic verloor bij Werder Bremen met 1-0, door een doelpunt van Klaus Allofs negen minuten voor tijd.

Stuttgart deelt de tweede plaats met Kaiserslautern en Dortmund. De club van trainer Daum, onlangs in het Europese toernooi uitgeschakeld door Osasuna, won bij Wattenscheid, 1-3. Dortmund versloeg Leverkusen met 2-0.

Nürnberg en Köln slaagden er niet in aansluiting te krijgen met de subtoppers. Koln verloor bij Schalke met 0-3. De wedstrijd werd bijgewoond door ruim 61.000 toeschouwers. Nürnberg kwam bij Karslruher SC te kort, 0-1.

Dortmund heeft uit de laatste zeven wedstrijden elf punten gehaald. De ploeg van trainer Hitzfeld speelde ook bij Leverkusen aantrekkelijk voetbal. De overwinning (2-0) in de boeiende wedstrijd was verdiend. Rummenigge maakte het openingsdoelpunt, op aangeven van oud-PSV'er Povlsen. Chapuisat maakte de tweede treffer. Dat betekende het elfde succes van de Zwitser dit seizoen.

KOLN ONDERUIT

Schalke verloor deze competitie nog niet op eigen veld. In acht thuiswedstrijden werden vijftien punten gehaald. Köln, negen duels ongeslagen, ging in het Parkstadion onderuit. Anderbrugge (strafschop), Borodjoek en Sendscheid maakten de doelpunten. De winst van Schalke, die opviel door de grote ijver, was verdiend.

Bode was de belangrijkste man van HSV. De 22-jarige speler maakte tegen Hansa Rostock (2-1) zijn eerste competitietreffer. Bovendien bereidde hij de treffer van Furtok voor. Voor de club uit de voormalige DDR scoorde Bodden. Het was de eerste overwinning van de Hamburgers na acht duels.

Demandt maakte het doelpunt voor Fortuna Düsseldorf tegen Kaiserslautern. Trainer Feldkamp verweet de kampioenen gebrek aan inzet. "We hebben twee gezichten. Dit keer was het niets. Er is geen enkel excuus voor ons zwakke spel. Onze enige verdienste is, dat we het aan de top weer spannend hebben gemaakt."

UITSLAGEN EN STAND

De uitslagen en de stand in Duitsland na de achttiende speeldag:

Dynamo Dresden - VFL Bochum 0-0, Schalke'04 - FC Köln 3-0, Fortuna Düsseldorf - FC Kaiserslautern 1-0, Hansa Rostock - Hamburger SV 1-2, Karlsruher SC - 1. FC Nürnberg 1-0, Leverkusen - Borussia Dortmund 0-2, Stuttgarter Kickers - Borussia Mönchengladbach 3-0, MSV Duisburg - Bayern München 1-1, Werder Bremen - Eintracht Frankfurt 1-0, Wattenscheid'09 - VFB Stuttgart 1-3.

Stand:

1. Eint. Frankfurt	18-23
2. VFB Stuttgart	18-22
3. Kaiserslautern	18-22
4. Bor. Dortmund	18-22
5. Leverkusen	18-20
6. MSV Duisburg	18-20
7. Schalke'04	18-19
8. FC Nürnberg	18-19
9. Werder Bremen	18-19
10. Karlsruher SC	18-19
11. FC Köln	18-18
12. Hamburger SV	18-18
13. Bayern München	18-17
14. Hansa Rostock	18-16
15. Stuttgarter Kickers	18-15
16. Dynamo Dresden	18-15
17. VFL Bochum	18-15
18. Fort. Düsseldorf	18-14
19. Borussia MG	18-14
20. Wattenscheid	18-13

Guus Hiddink ademt weer wat rustiger bij Valencia

Eerste winst Barcelona buiten eigen stadion sinds eind maart

MADRID - Osasuna Pamplona, over anderhalve week tegenstander van Ajax in de derde ronde van het UEFA-bekertoernooi, heeft in de Spaanse competitie voor de derde keer op rij verloren. Het thuisduel met Valencia, de club van trainer Guus Hiddink, eindigde in 0-1.

Met Barcelona gaat het uitstekend. De Catalanen wonnen bij La Coruna met 4-0. De openingstreffer, na 29 minuten, was van Ronald Koeman uit een strafschop. Mariano had een overtreding gemaakt op Beguiristain. Het was de vijfde treffer van de Nederlander. Ze kwamen allemaal tot stand uit een strafschop.

Real Madrid bleef in de topper bij Burgos ongeslagen. Het duel eindigde in 0-2, met doelpunten van Luis Enrique en Hierro in de tweede helft. Hierro en Butragueno zijn topscorers van de competitie met zeven doelpunten.

Bij La Coruna - Barcelona scoorde de Bulgaar Stoitsjkov na 58 minuten 0-2. Twee minuten later kwam Richard Witschge hem vervangen. De overige doelpunten waren van Laudrup en Beguiristain. Barcelona had sinds 26 maart geen uitwedstrijd meer gewonnen.

Komende week ontvangt de landskampioen Valencia, waarvan trainer Guus Hiddink voorlopig weer de gevierde man is. Twee weken geleden ging het clubbestuur nog in conclaaf om over de positie van de trainer te praten, maar zeges op Atletico Madrid en nu dus Osasuna zorgden voor opluchting. Eloy scoorde.

Osasuna won op de zevende speeldag voor het laatst en leed daarna nederlagen tegen Atletico Madrid, Barcelona en Valencia. De duels leverden geen enkel Baskisch doelpunt op. Atletico blijft door de zege van 1-0 op Tenerife tweede, met drie punten achterstand op Real. Sabas scoorde tien minuten voor tijd.

UITSLAGEN EN STAND

De uitslagen en de stand in Spanje na de tiende speeldag:

Albacete - Logrones 2-0, Burgos - Real Madrid 0-2, Mallorca - Sporting Gijon 0-1, Español - Sevilla 1-1, Zaragoza - Valladolid 2-0, Oviedo - Cadiz 2-1, Atletico Madrid - Tenerife 1-0, Osasuna - Valencia 0-1, Real Sociedad - Athletic Bilbao 2-0, La Coruna - Barcelona 0-4.

Stand:

1. Real Madrid	10-19
2. Atletico Madrid	10-16
3. Sporting Gijon	10-14
4. Burgos	10-13
5. Zaragoza	10-13
6. Barcelona	10-12
7. Valencia	10-12
8. Sevilla	10-11
9. Logrones	10-10
10. Oviedo	10-10
11. Real Sociedad	10-9
12. Osasuna	10-8
13. Albacete	10-8
14. Valladolid	10-7
15. Tenerife	10-7
16. Cadiz	10-7
17. Español	10-7
18. Athletic Bilbao	10-6
19. La Coruna	10-6
20. Mallorca	10-5

Derby in Manchester eindigt onbeslist: 0-0

Leeds United nieuwe lijstaanvoerder Engelse League

LONDEN - Twee doelpunten in drie minuten hebben Leeds United aan kop van de ranglijst in Engeland gebracht. Leeds won thuis met 2-0 van Queens Park Rangers en passeerde Manchester United, dat in de 115de Stadsderby 0-0 speelde bij Manchester City.

Verdediger Mel Sterland opende de score na 59 minuten met een vrije trap op 35 meter van het doel. Wallace maakte drie minuten later 2-0 na een voorzet van de Schotse middenvelder Gordon Strachan.

Manchester United kreeg de bal niet langs City-doelman Tony Coton, die voor 38.000 toeschouwers een aantal fabuleuze reddingen verrichtte. Manchester heeft wel een duel minder gespeeld dan Leeds.

Tottenham Hotspur leek te profiteren van het tijdelijk uitvallen van het licht in het stadion aan White Heart Lane. De tegenstander van Feyenoord in de kwartfinales van het Europese toernooi voor bekerwinnaars kwam in de 44ste minuut met 0-1 achter door Harford. Na een uur weigerden de lampen gedurende veertien minuten dienst.

In de schemering hervond Tottenham zijn klasse en maakte vier doelpunten in de periode van de 68ste tot de 83ste minuut. Twee van invaller Scott Hougthon, twee van Gary Lineker, die Engeland naar de Europese titelstrijd schoot en die contact heeft met een Japanse club, waar hij zijn loopbaan zou afbouwen.

Kampioen Arsenal, dat inclusief het Europese duel met Benfica drie keer op rij had verloren, speelde weer eens gelijk: 1-1 bij Oldham Athletic. Aanvaller Ian Wright van Arsenal zorgde vier minuten voor tijd voor het punt. Het was zijn dertiende treffer van het seizoen.

Zondag speelt Liverpool bij West Ham en is de derby tussen Sheffield United en Sheffield Wednesday. Het is voor het eerst sinds 1968 dat de clubs elkaar tegenkomen in de hoogste klasse.

UITSLAGEN EN STAND

De uitslagen en de stand in Engeland na de 16e speeldag:

Aston Villa - Notts County 1-0, Chelsea - Norwich City 0-3, Crystal Palace - Southampton 1-0, Everton - Wimbledon 2-0, Leeds United - Queens Park Rangers 2-0, Manchester City - Manchester United 0-0, Nottingham Forest - Coventry City 1-0, Oldham Athletic -Arsenal 1-1, Tottenham Hotspur - Luton Town 4-1, Sheffield United - Sheffield Wednesday 2-0, West Ham United - Liverpool 0-0.

Stand:

1. Leeds United	16-33
2. Manchester U.	15-32
3. Manchester C.	16-29
4. Aston Villa	16-27
5. Crystal Palace	15-27
6. Arsenal	15-25
7. Sheffield Wed.	16-25
8. Norwich City	16-23
9. Everton	16-22
10. Chelsea	16-22
11. Liverpool	14-21
12. Tottenham H.	13-20
13. Nottingham F.	15-20
14. Coventry City	16-20
15. West Ham United	16-19
16. Wimbledon	16-18
17. Notts County	16-18
18. Oldham Athletic	15-16
19. QP Rangers	16-15
20. Southampton	16-13
21. Sheffield U.	16-12
22. Luton Town	16-10

Sport Agenda

SENTRO DEPORTIVO KORSOU
(zwembad)
open van 09.00-12.00/14.00-17.00 uur; dinsdag- en donderdagmorgen gesloten.

PISINA BENNIE LEITO
(Rif)
geopend op woensdag van 14.00-16.45 uur; vrijdag van 20.00-22.00 uur; zaterdag van 13.00-17.00 uur en zondag van 09.30-12.30/14.00-17.00 uur.

BOWLEN
(Damacor Bowling Club, Chuchubiweg)
openingstijden: maandag t/m donderdag van 17.00-02.00 uur; vrijdag en zaterdag van 16.00 uur tot na 02.00 uur; zondag vanaf 13.00 uur.

SCHAAKVERENIGING CURAÇAO
(Rust & Burgh)
iedere maandagavond om 20.00 uur gelegenheid tot schaken.

SCHAAKVERENIGING JANWE
(Sentro di Barlo Janwé)
elke zaterdag van 09.00-13.00 uur schaakles en -training voor de jeugd vanaf 7 tot 23 jaar.

****

Bronzen medaille alvast zeker

Vanderlijde wint op WK ook tweede duel

SYDNEY - Zijn derde toernooi om de wereldtitels boksen heeft Arnold Vanderlijde maandag in Sydney in elk geval een bronzen medaille opgeleverd.

De drievoudige Europese kampioen in het zwaargewicht won zijn partij uit de kwartfinales tegen de Spanjaard Jose Ortega met ruim verschil op punten: 30-6.

Halfzwaargewicht Peter Zwezerijnen verloor bij zijn eerste optreden in het sportcentrum Homebush van de Turk Mehmet Gurgen (17-28). De verbijstering in het Nederlandse kamp was na het bekend maken van de uitslag groot. Interim-bondscoach Fritz Sdunek: "Ik heb veel meegemaakt maar deze uitslag is een regelrecht schandaal."

Ploegleider Henk Los diende onmiddellijk na afloop een officieel protest in. Het werd na betaling van 120 Australische dollars welwillend aangenomen maar kort daarna afgewezen. Zwezerijnen had de teleurstelling kunnen voorkomen wanneer hij Gurgen in de laatste ronde in plaats van twee, drie maal tot acht tellen rust had gedwongen.

Vanderlijde was voor Ortega veel te sterk. De Limburger ging snel door de ring en was nauwelijks te raken door de veel kleinere Spanjaard. Met uitstekende combinaties en zijn snelheid was de Nederlander een obsessie voor Ortega, die na drie ronden zwaar getekend in de ring stond.

Vanavond kan Vanderlijde zijn bronzen medaille verzilveren. Hij komt in de halve finales uit tegen de Zuidkoreaan Bae Chae Sung, die in de derde kwartfinale de Duitser Bert Teuchert op punten (23-16) uitschakelde. Tweevoudig wereldkampioen Felix Savon, die op de vierde dag van het toernooi voor de eerste maal in actie kwam, won van de Canadees Johnson voor wie zijn verzorger in de tweede ronde de handdoek gooide. De Cubaan komt in de halve finales uit tegen de Nieuwzeelander David Tua.

Guimaraes alleen op kop in Portugese competitie

LISSABON - Vitoria Guimaraes is in de Portugese competitie alleen aan de leiding gekomen door de inhaalwedstrijd tegen Salgueiros tot een goed einde te brengen: 1-0. De Zaïrese middenvelder Lemba Basaula maakte in de 64ste minuut het doelpunt.

Guimaraes heeft na elf duels achttien punten verzameld, twee meer dan Benfica. FC Porto, dat nog een wedstrijd te goed heeft, kwam op zeventien komen. Het was het enige duel in verband met de ook voor Nederland belangrijke EK-kwalificatiewedstrijd tegen Griekenland in Lissabon.

De uitslag en de daarbij behorende stand:

Vitoria Guimaraes - Salgueiros 1-0.

Stand:

1. Guimaraes	11-18
2. Benfica	11-16
3. FC Porto	10-15
4. Boavista	11-15
5. Spor. Lissabon	11-13
6. Sporting Braga	11-11
7. Salgueiros	11-10
8. Farense	11-10
9. Beira Mar	11-10
10. Mar. Funchal	11-10
11. Estoril	11-10
12. Chaves	11-10
13. Famalicao	11-9
14. Penafiel	11-9
15. Torrense	11-8
16. Gil Vicente	11-8
17. Pacos Ferreira	11-7
18. Uniao Funchal	11-7

Zaterdag al bij Bayern

Wouters tekent tot juni 1994

MUECHEN - Jan Wouters heeft maandag een contract tot 30 juni 1994 bij Bayern München getekend.

De clubs waren het eerder op de dag al eens geworden over de transfersom, die volgens Bayerns president Fritz Scherer rond de twee miljoen mark (ongeveer 2,3 miljoen gulden) ligt.

Wouters traint dinsdagmorgen (vanmorgen) voor het eerst met de Beierse selectie.

Zaterdag debuteert hij tegen Karlsruher SC.

Invaller scoort:

Hattrick in drie minuten!

RIO DE JANEIRO - Invallen en binnen zeven minuten drie keer op rij scoren.

Dat overkwam Wagner, voetballer bij het Braziliaanse Palmeiras, tijdens de halve finale om het landskampioenschap tegen Botafogo.

Bij rust leidde Botafogo met 1-0. Dat was voor de coach van Palmeiras het sein Wagner in te zetten. In de 71ste minuut vormde een overtreding op de invaller de aanleiding tot de gelijkmaker, gescoord door Edu.

Wagner zelf nam vervolgens drie treffers voor eigen rekening, met achtereenvolgens het hoofd, linker- en rechtervoet, 4-1.

St. Etienne verslaat Paris SG

Olympique Marseille en Monaco houden elkaar in evenwicht: 1-1

PARIJS - Saint Etienne heeft titelkandidaat Paris Saint Germain met 3-0 verslagen op de achttiende speeldag van de Franse competitie.

Paris SG bleef derde op de ranglijst met vier en twee punten achterstand op Marseille en Monaco. De topclubs speelden 1-1.

De Tsjechoslowaak Moravcik opende de score in de 38ste minuut. Na de pauze benutte Kastendeuch een strafschop en scoorde Thollot twee minuten voor tijd. Paris SG had in de vorige zeventien duels slechts negen doelpunten tegen gekregen.

Bij Metz, dat met 4-1 van Toulon won, maakte François Calderaro twee doelpunten. Hij miste ook nog een strafschop. Calderero bracht zijn seizoentotaal op twaalf, net zo veel als Papin en een goal minder dan Weah.

UITSLAGEN EN STAND

De uitslagen en de stand in Frankrijk na de 18e speeldag:

Auxerre - Lyon 3-0, Le Havre - Montpellier 3-1, Lens - Lille 0-0, Metz - Toulon 4-1, Nantes - Cannes 1-0, Sochaux - Nancy 2-2, St. Etienne - Paris St. Germain 3-0, Toulouse - Rennes 2-0, Olympique Marseille - Monaco 1-1.

Stand:

1. Marseille	18-26
2. Monaco	18-24
3. Paris SG	18-22
4. Caen	17-21
5. Le Havre	18-21
6. Metz	18-20
7. Auxerre	18-19
8. Nantes	18-19
9. Toulouse	18-19
10. St. Etienne	18-18
11. Lille	18-17
12. Lens	18-17
13. Montpellier	18-17
14. Toulon	18-16
15. Nimes	17-16
16. Cannes	18-15
17. Rennes	18-15
18. Lyon	18-14
19. Sochaux	18-12
20. Nancy	18-10

ATLETIEK / STUTTGART - De Baltische staten Estland, Letland en Litouwen zijn sinds zondag weer lid van de internationale amateur atletiek federatie (IAAF). Het totaal aangesloten landen is nu 187.

Australië onderzoekt omkopings-publicaties

SYDNEY - Het Australisch Olympisch Comité heeft een advocatenkantoor opgedragen een onderzoek in te stellen naar de publikaties over omkoping van IOC-leden door "Der Spiegel".

Het Duitse blad meldde onlangs dat leden van de Amerikaanse stad Atlanta een aantal leden van het Internationaal Olympisch Comité had overladen met geschenken, tot gouden credit cards toe, als ze maar bereid waren de kandidatuur van de stad voor de Spelen van 1996 te steunen. Atlanta won de verkiezing voor Athene.

Sydney, kandidaat voor de Spelen van 2000, zou IOC-leden aan zich binden met de dreiging bekend te maken wie zich door Atlanta hebben laten verwennen.

John Coates, voorzitter van het Australisch Olympisch Comité, verklaarde: "Ik heb een onderzoek gelast, maar ik ben er niet zeker van dat de advocaten iets kunnen bereiken. Ze kunnen ieder IOC-lid vragen of ze er iets van weten. Ik stel me voor dat niemand antwoordt dat hij of zij er weet van heeft."

Cijfers die er niet om liegen

= van een financieelmedewerker =

WILLEMSTAD — De laatste weken wordt er wat afgecijferd op Curaçao. De vakbonden willen graag aantonen dat er een gigantisch overschot moet zijn over de laatste jaren. Het Bestuurscollege van Curaçao zegt daarentegen dat de lijn van besparingen en bezuinigingen nog een poosje moet worden doorgetrokken, eenvoudigweg omdat de middelen er niet zijn.

Wie heeft er gelijk? In augustus 1991 verscheen het kwartaalverslag van de Centrale Bank van de Nederlandse Antillen en hieruit is het onderstaande cijfermateriaal verzameld m.b.t. het Eilandgebied Curaçao. Volgens de toelichting zijn de cijfers over de jaren 1986 tot en met 1988 de rekeningcijfers: die over 1989 en 1990 zijn ontleend aan de maandelijks beschikbaar komende gegevens en ramingen van de afdeling Financiën.

Voor de overzichtelijkheid zetten we de cijfers naast elkaar.

in miljoenen glds.	1986.	1987.	1988.	1989.	1990
inkomsten gewone dienst uitgaven gewone dienst	788.6	706.6	658.3	646.3	559.1
overschot gewone dienst	611.1	659.1	652.6	611.6	570.1
tekort gewone dienst	177.5	47.5	5.7	34.7	
					11.-

	1986.	1987.	1988.	1989.	1990.
kapitaaldienst: inkomsten	0.-	1.8	0.2	0.-	1.1
schenkingen	---	10.-	4.1	0.-	0.-
kapitaaldienst: uitgaven	114.5	56.4	49.9	65.4	64.9
tekort kapitaaldienst	114.5	44.6	45.6	65.4	63.8

Er blijken dus forse overschotten te zijn geweest in het verleden, maar de tendens is omgeslagen in tekorten in 1990 en verdere jaren. In de gewone dienst worden voornamelijk de huishoudelijke uitgaven verantwoord, dat wil zeggen die uitgaven die maandelijks terugkeren als salarissen en lonen, reis- en verblijfkosten, representatie, vergoedingen eilandsraadsleden, huisvesting, koeling kantoren, kilometervergoedingen enz.

[illegible] waar het eilandgebied en dus de bevolking vele jaren plezier aan beleeft, boekt de overheid in de Kapitaaldienst. Huizenbouw b.v. en wegenaanleg zijn zaken die 30 of veertig jaar meegaan. Hierop kan dus ook 30 of 40 jaar worden afgeschreven en het is volkomen geoorloofd voor dit soort zaken geldleningen te sluiten die overeenkomstige looptijden hebben.

Om zich de rente van deze leningen te besparen probeert de overheid dit genre investeringen uit de gewone inkomsten te dekken: het ligt voor de hand dat zulks niet altijd kan.

De kapitaalsuitgaven in de jaren 1986 en 1987 zijn gefinanciërd uit de overschotten van de gewone dienst, maar in 1988 en [illegible] dat al niet meer.

Voor de toch jaarlijks noodzakelijke uitgaven van de kapitaaldienst zou dus vanaf 1988 al moeten zijn geleend of zijn overtollige liquide middelen van nog vroegere jaren aangewend.

De belangrijkste oorzaak van de verslechtering van de financiële situatie ligt in het teruglopen van de winstbelasting die het eilandgebied heft op de offshore-companies die zich op Curaçao hebben gevestigd, zoals blijkt uit onderstaande opstelling:

(in miljoen guldens)		lokale maatschappijen	off-shore-maatschappijen
jaarrekening	1986	50.1	465.3
jaarrekening	1987	59.5	378,9
jaarrekening	1988	42.7	349.8
gegevens	1989	57.2	305.3
gegevens	1990	60.-	231.8

Hieruit valt eenvoudig af te lezen dat de winstbelasting van lokale werkmaatschappijen van 50.1 miljoen gulden naar 60,-- miljoen is gegaan in vijf jaar en de winstbelastingopbrengsten van de off-shorecompanies van 465.3 miljoen gezakt is naar 231.8 miljoen gulden ofwel een daling van meer dan 50%.

Dit wil dus zeggen dat het eilandgebied Curaçao alleen al door de winstbelasting van de offshores een bezuiniging in haar uitgavenpatroon moet doervoeren van 233.500.000 gulden ten opzichte van 1986.

Volgens de comtabele voorschriften worden de inkomsten van de eilandgebieden per kalenderjaar verantwoord. Voor de uitgaven geldt een andere regeling. Dat wil feitelijk zeggen dat de inkomsten exact met elkaar vergelijkbaar zijn, maar toch [illegible] met de [illegible] van de respe[illegible]ve ontvangers[illegible].

Dat blijkt [illegible] duidelijk uit de volgende opstelling: de

(in milj. glds.)		loonbelasting	inkomstenbelasting	totaal
boekjaar	1986	194.-	32.-	226.1
boekjaar	1987	171.-	33.6	204.6
boekjaar	1988	171.6	34.1	205.7
boekjaar	1989	166.6	40.-	206.6
boekjaar	1990	190.7	17.5	208.2

inning van de loonbelasting is afhankelijk van de maandelijkse afdracht van de werkgevers van de ingehouden bedragen. De inkomstenbelasting is afhankelijk van de aanslagoplegging van de Inspectie der Belastingen.

Een forse terugval na 1986. Was 1986 zo'n gunstig jaar? Een stationaire opbrengst in de jaren 1987 tot en met 1990 is het totaalcijfer. Maar waarom dan 24 miljoen meer loonbelasting? In dat jaar trok de economie aan op Curaçao en verbeterde de werkgelegenheid. Maar waarom dat die achteruitgang in de inkomstenbelasting? Gebrek aan definitieve aanslagen over voorgaande jaren? Zijn er al lezers met de definitieve aanslag voor het dienstjaar 1987 en 1988 van de inkomstenbelasting?

INTERESSANT

In de kwartaalpublicatie van de Centrale Bank van de Nederlandse Antillen wordt veel interessant cijfermateriaal verstrekt, waaronder b.v. het aantal inwoners per eiland per 31 december 1990. Zoals hierboven is aangegeven zijn ook de loonbelasting-gegevens, de jaaropbrengsten per eiland bekend. Per inwoner kan dus een gemiddelde opbrengst aan loonbelasting worden berekend als volgt:

	aantal inwoners 31 dec. 90	loonbelasting 1990	gemiddelde per inwoner.
Curacao	146.096	190.700.000	1.305.--
St. Maarten	29.821	34.600.000	1.160.--
Bonaire	10.791	7.000.000	649.--

Het is natuurlijk niet zinnig om dit soort berekeningen te maken. Er zijn allerlei factoren van invloed als gemiddelde gezinsgrootte, werkgelegenheid, economisch klimaat en activiteiten.

Toch kan men zich afvragen of de invorderingsactiviteiten van het ontvangerskantoor te Bonaire niet te wensen over hebben gelaten in 1990. Waarom wordt vandaar uit moord en brand geschreeuwd nu de invordering ter hand is genomen? Voor alle Antillianen gelden dezelfde loon-[illegible] per inwoner maar 145 gulden achter op Curaçao. Dat is dus niet veel, maar toch kan men zich afvragen of alle van Dominicanen en Haïtianen ingehouden loonbelasting netjes en op tijd wordt afgedragen en of loonbelasting van Italiaanse immigranten wordt geheven?

Dat vraagt dus om een nieuw Bakhuis/Plantz rapport na vijftien jaar want het in 1976 verschenen verslag is nergens meer verkrijgbaar.

Catapult wil repatriërings-project opzetten

WILLEMSTAD —Catapult project development Inc, gevestigd te Curaçao, wil een actieplan opstellen om Curaçaoënaars die in Nederland wonen en terug willen keren, daarbij een handje te helppen.

Vóór men daarmee kan beginnen zijn concrete gegevens nodig. Vandaar dat ze iedereen oproepen inlichtingen door te geven indien ze zo iemand in Nederland kennen. Het telefoonnummer is 617645. Daar moeten de naam, [illegible], telefoonnummer en opleiding van de desbetreffende persoon opgegeven worden, zo geeft Catapult-directeur E. Ong-A-Kwie te kennen.

Tot het opzetten van dit plan werd besloten na een bezoek aan Nederland. Daar werd duidelijk dat kennelijk vele Curaçaoënaars in Nederland terugwillen naar huis, maar niet exact weten hoe dat het beste te regelen. Catapult werkt nauw samen met een partner in Nederland. Samen wilen ze dit project uitvoeren.

Expo Marco Martis

WILLEMSTAD —Op 24 november om half 11 's morgens wordt in de Akademia di arte een expositie geopend van werken van de Curaçaose schilder Marco Martis. De tentoonstelling zal tot 5 december te bezichtigen zijn.

Joyrijder met vals rijbewijs

WILLEMSTAD — Een 41-jarige man is zondag aangehouden na een poging tot joyriding. De politie achterhaalde de verdachte op aanwijzing van de aangever, de 71-jarige eigenaar van de auto. De joyrider werd aangetroffen in het bezit van een rijbewijs dat hem niet toebehoorde en enkele cosmetica-artikelen die vermoedelijk gestolen zijn. Na aanhouding is de man overgedragen aan de recherche.

WILLEMSTAD —De Volksuniversiteit (Universidat pa desaroyo di pueblo) wil in contact treden met ex-leerlingen van Scherpenheuvel. Ze moeten contact opnemen met het telefoonnummer 617645 of 657937. Dat heeft te maken met het verzoek van enkele studenten van die universiteit om eer te bewijzen aan de fraters van Scherpenheuvel voor al hetgeen ze op onderwijsgebied gedaan hebben op de Antillen. Om zo'n eerbewijs aan de fraters te organiseren zijn gegevens nodig. Die moeten doorgegeven worden aan de universiteit. Aldus directeur R. Isenia van de Volksuniversiteit.

Uniek vonnis Antilliaanse rechter

In Nederland uitgesproken echtscheiding niet erkend

WILLEMSTAD — Om aan de onderhoudsplicht voor zijn gezin te ontkomen heeft de Curaçaoënaar O. zich in Nederland ingeschreven en aldaar begin dit jaar een scheiding aangevraagd onder het mom dat hij niet op de hoogte was van de verblijfplaats van zijn wettige echtgenote. De advocaat van de vrouw, Stewart de Windt, heeft in het kort geding, dat zijn cliënte heeft aangespannen tegen haar 'echtgenoot', rechter Numann er gisteren van weten te overtuigen dat het Nederlandse vonnis op oneigenlijke gronden tot stand is gekomen. De man was namelijk wel degelijk op de hoogte van de verblijfplaats van zijn vrouw, zo kon worden aangetoond. 'Mannen die hetzelfde hebben gedaan of nog willen doen, zullen me dit niet in dank afnemen", aldus de jonge advocaat De Windt, die gisteren wellicht een precedentscheppend (voorlopig) vonnis heeft weten te bewerkstelligen.

Zoals bekend is de Nederlandse echtscheidingswetgeving ruimer dan de Antilliaanse. Duurzame ontwrichting als grond voor echtscheiding ontbreekt hier. Advocaat Stewart is van mening dat het hoog tijd is dat de Antilliaanse wetgeving deze grond eveneens gaat erkennen. "In de praktijk blijkt dat vele problematische huwelijken in stand worden gehouden omdat hier de schuldvraag centraal staat in de echtscheidingsprocedure."

De Antilliaanse wetgeving, zoals die overigens ook tot 1971 in Nederland gold, kent vier echtscheidingsgronden: overspel, kwaadwillige verlating, veroordeling wegens misdrijf en zware verwonding of mishandeling. In Nederland geldt duurzame ontwrichting - het huwelijk is definitief mislukt - als grond. Dit kan eenzijdig aangevoerd worden. Als dit niet wordt tegengesproken door de partner dan kan de scheiding worden uitgesproken.

Scheiden op Curaçao is een complexe aangelegenheid. Vaak zijn huwelijken in gemeenschap van goederen gesloten en beschouwt de vrouw een huwelijk ook als een soort levensverzekering. Als nu de man zijn huwelijk wil ontbinden moet aan een van de vier genoemde gronden voldaan worden. Voor de vrouw is een echtscheiding in de meeste gevallen helemaal niet financieel aantrekkelijk. Bij de verdeling van de boedel moet een eventueel gekocht huis verkocht worden, wat een verhuizing betekent. Als een man schuldig wordt bevonden aan overspel, wat in de meeste gevallen als grond wordt aangevoerd, dan is hij verplicht alimentatie te blijven betalen aan ex-vrouw en eventuele kinderen. In de praktijk komt het er op neer dat vrouwen niet willen scheiden omdat dit hen financieel ernstig benadeelt.

Door deze 'patstelling' zoeken steeds meer mannen uitwijkmogelijkheden. Mr. De Windt denkt dan ook dat de vluchtweg van een in Nederland uitgesproken scheiding geen op zich staand geval is. "Ik weet zelfs dat advocaten deze mogelijkheid openen aan hun cliënten."

Deze hele kwestie valt ook te bekijken binnen het raam van het interregionaal privaatrecht, dat volgens De Windt 'erg vaag' is over hoe de rechtsstelsels zich binnen het Koninkrijk tot elkaar verhouden. In dit geval betreft het een op de Antillen gesloten huwelijk waarbij voor de echtscheiding een beroep is gedaan op het Nederlands recht.

De man had zich ingeschreven in Nederland en bewerkstelligde daar eenzijdig de ontbinding van zijn huwelijk. Toen de scheiding was uitgesproken stopte hij de maandelijkse stortingen aan zijn gezin. De vrouw, op de hoogte gebracht van de scheiding, nam een advocaat in de arm. In het kort geding dat gisteren diende ging advocaat De Windt in op de oneigenlijkheid van het vonnis van de Nederlandse rechter. Zijn argument was onder meer dat de rechter het principe van hoor en wederhoor niet voldoende had toegepast. Bovendien kon hij bewijzen dat de tegenpartij wel degelijk op de hoogte was van de woon- en verblijfplaats van de vrouw.

Eveneens opmerkelijk is dat artikel 40 van het Statuut door de advocaat ter sprake is gebracht. Dit artikel stelt dat rechters in het Koninkrijk elkaars vonnissen moeten erkennen. Met de uitspraak die gisteren gedaan is, is een uitzondering op dit artikel gemaakt.

De advocaat heeft met de uitspraak van rechter Numan bedongen dat de vrouw recht houdt op financiële steun van haar man. Er zal een bodemprocedure volgen om de inschrijving van echtscheiding bij de Antilliaanse Burgerlijke Stand ongedaan te maken.

ABVO vraagt met spoed vergadering

WILLEMSTAD — De Algemene Bond van Overheidspersoneel (ABVO) heeft een spoedvergadering aangevraagd met de minister van Algemene zaken Maria Liberia-Peters.

Op de agenda staan negen punten, waaronder het Ochrama-projekt (loonherziening ambtenaren), kindertoelage en de intentieverklaring van Landsradio en PTT-Telecom.

Zoals bekend is de premier momenteel uitlandig. Zij zal, naar het zich laat aanzien pas eind van de maand van een reis naar Brussel en Rome terugkeren.

Hubert Rojer hoopt dat zij bij terugkomst binnen korte termijn beschikbaar zal zijn voor een vergadering. Als het te lang duurt zal de ABVO ook genoegen nemen met een representant, aldus de voorzitter.

Een apart verzoek is uitgegaan voor een spoedvergadering over de kwesties bij het departement van Luchtvaart, waarover de Amigoe gisteren berichtte. Daarbij is eveneens minister Nisbeth uitgenodigd.

Hubert Rojer (ABVO) wil namen:

"Malafide ondernemers moeten bekend worden"

WILLEMSTAD — Hubert Rojer van de ABVO wil dat de Kamer van Koophandel met namen komt. De Kamer heeft volgens hem openlijk toegegeven dat er malafide ondernemers zijn die niet aan hun belastingplicht voldoen. Wie A zegt moet ook B zeggen, is de vakbondsvoorzitter van mening.

Rojer zegt dit naar aanleiding van een radiopraatje van de Kamer van Koophandel waarin fel werd uitgehaald naar de vakbonden, die volgens de Kamer onterecht hameren op maatregelen die de ondernemers treffen. Gezegd werd dat bij voorbeeld verhoging van de winstbelasting een belemmerende factor is voor de economische ontwikkeling.

Hubert Rojer is echter van mening dat een economische vooruitgang niet los te zien valt van een in de pas lopende sociale ontwikkeling en dat de werknemers een vergroot aandeel daarin hebben. "Wij als vakbonden blijven de mens centraal stellen."

Volgens de vakbondsvoorzitter is de tijd rijp dat de ondernemers een zwaardere steen gaan bijdragen in de sociale ontwikkeling. "De werkende bevolking draagt 220 miljoen aan loonbelasting af terwijl de winstbelasting slechts 60 miljoen oplevert." Hij is van mening dat deze discrepantie moet worden gelijkgetrokken en dat bedrijven meer moeten gaan betalen.

INGELEVERD

Vanaf 1975 hebben de ambtenaren ingeleverd ten bate van de bedrijven, zo weet hij. "De publieke sector heeft aardig wat bijgedragen aan het steunen van bedrijven als de Dokmaatschappij, de ALM en diverse hotels. Het is nu de beurt aan de private sector om ook bij te dragen."

Rojer ziet zich in deze opmerking gesteund door de woorden van MCB-directeur Lio Capriles, die onlangs opmerkte dat 'het de beurt aan de publieke sector is om extra geld te krijgen'.

De Kamer heeft volgens hem ruiterlijk toegegeven 'dat er nu eenmaal malafide ondernemers zijn die belastingontduiken'. Als de Kamer nu ook de namen noemt dan kan er wat gedaan worden om deze lui aan te pakken, meent de vakbondsman.

Nieuwe fase reorganisatie overheid Curaçao gaat in

WILLEMSTAD — Het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao heeft besloten een nieuwe fase in te luiden voor de reorganisatie van het bestuurlijke en ambtelijke apparaat reorganisatie-voorstellen zoals vervat in de Bedrijfsmatige Overheid Nota II (BON II).

Bij het formuleren van voorstellen voor de organisatieverbetering van het Eilandgebied is in het verleden gekozen voor een tweedelige aanpak. De analyse met betrekking tot het functioneren van de huidige organisatie en de daaruit afgeleide globale oplossingsrichtingen voor organisatie-verbetering is gegeven in BON I-nota die door het Bestuurscollege van het Eilandgebied Curaçao in november 1989 is aangenomen. In BON II is de nadere uitwerking en concretisering van de in BON I gedane aanbevelingen beschreven.

Deze voorstellen vallen samen te vatten in een viertal hoofdpunten, te weten: de nieuwe organisatie wordt opgebouwd uit een beperkt aantal sectoren, die gegroepeerd zijn rond verzorgingsgebieden, de ambtelijke leiding van iedere sector berust bij een sectordirecteur, bevoegdheden met betrekking tot de ondersteunende functies worden gedelegeerd en gedecentraliseerd. Hierbij is in de nota een vergaande eindsituatie geschetst, organisatieverbetering en cultuurverandering zullen in belangrijke mate worden gerealiseerd middels vorming, training en opleidingen, aldus wordt bekendgemaakt in een persbericht.

In zijn besluit heeft het Bestuurscollege de voorstellen goedgekeurd, met uitzondering van de introductie van de voor het eilandgebied nieuwe functie van sectordirecteur, die niet opportuun werd geacht. De coördinerende rol binnen de sectoren zal vervuld worden door de portefeuillehoudende gedeputeerden zelf.

Bij het besluit wordt opgemerkt dat bij de in juni j.l. tot stand gekomen portefeuilleverdeling het bundelen van diensten in verzorgingsgebieden in wezen gerealiseerd is en dat er daardoor verhoging van de efficiency en effectiviteit gerealiseerd kan worden bij de uitvoering van de taken in de verzorgingsgebieden.

Adjadjo maakt furore in Barbados

WILLEMSTAD — De blazersgroep Adjadjo heeft onlangs een vijf dagen durend bezoek gebracht aan Barbados waar samen met Barbados Symphonia en het Princeville orkest uit Guyana werd opgetreden. De groep onder leiding van Aya en Iman Landheer oogstte een enorm succes en schitterde op 12 november op de voorpagina van het ochtendblad "Daily Nation".

Geïllustreerd met foto's van een aandachtig publiek en Adjadjo in actie, werd vol lof gesproken over de concerten die de groep, bestaande uit vijf jongens en vier meisjes, gaf.

Adjado gaf een repertoir ten beste dat bestond uit hits zoals, 'Lost in your eyes' van Debby Gibson en 'Somewhere out there' van Linda Rondstadt en James Ingram, maar ook klassieke nummers werden ten gehore gebracht. De leerlingen van Queens college waar een van de concerten werd gegeven waren volgens het artikel in Daily Nation gehypnotiseerd door de muziek die zij te horen kregen.

Behalve voor de scholieren werden er ook twee concerten georganiseerd voor het groter publiek, die eveneens goed bezocht werden.

Adjado is inmiddels teruggekeerd en het stemt altijd goed als vooral de jeugd op positieve wijze, Curaçao in het nieuws brengt.

Zoekertjes

TE KOOP AANGEBODEN CURAÇAO

ALLROUND-funboard (Ten Cate) + semi-zinker jumpboard (New Waves) + 2 complete masten + 4 gieken + 5 zeilen en vele losse onderdelen. Vr. pr. f.7.850,-, tel.:690012.

2 HONDEN Great Dane; 1 paar krielkippen. Adres: Suffisantweg 17, tel.:686545.

2e HANDS DAKPLATEN eternit 8': f.1,- p.v. galvaan 7.5 m: f.10,- p.m., tel.:625021.

TOYOTA Cressida, Stationwagen bjr. '83 automaat, tel.:676654.

JEEP NISSAN Pathfinder bj 1989 vraagprijs f.29.800,- kleur rood, km 33000, schadevrij met vele extra's, tel.:671960.

MOTORFIETS Honda XL500 i.g.s. f.2500,-, bj 1981, tel.:649319 of 637163.

XEROX 627 memory writer 15pages, tel.:74470/616983.

TOYOTA CELICA bouwjaar '83 schadewagen: motor, airco e.d. in perfecte staat. Vraagprijs f.2500,-, tel.:683281 na 17.00 uur.

TOYOTA STARLET (1980) gekeurd dec. '92, f.2500,-. Koraalpartier 59A.

ROTHWYLER met stamboom en gehoorzaamheidstraining, teefje 1 jaar en 3 maanden oud, tel.:672390.

TOYOTA STARLET 1988 f.12.000,-; Volkswagen Gol 1987 f.8.500,-. Kaya Johnmenge 6, tel.:370526.

INTERLUBKE kledingkast 6-delig i.z.g.s.; vriezer met laden 1 jaar; racefiets merk B.S.A., tel.:371116.

AIRCO National 12.000 BTU overcompleet, werkt perfect f.250,-. Kaya Acacia 40, tel.:677331.

MERCURY BOBCAT '76, V-6 motor automatic, powersteer and brake, incl. verzekering, keuringskaart en nummerplaten, heeft alleen dynamo-reparatie nodig. Vr. prijs NAf.1.300,-, tel.:625200, ext. 110.

DIVERSEN CURAÇAO

GEVRAAGD OPPASHUIS voor twee stagiaires, periode: 20 nov. t/m 15 jan., bel onder kantooruren: 626666, Carolien.

TE KOOP AANGEBODEN ARUBA

WEGENS VERTREK: Whirl Pool koelkast, nofrost, kleurentelevisie Toshiba, airco Panasonic, alles nog geen jaar oud. Bellen na 18.00 uur tel.:34843.

Stroomonderbreking

Veel werkzaamheden kunnen wij voor u uitvoeren zonder u te storen, doch ditmaal moeten wij de stroomvoorziening onderbreken op:

donderdag 21 november 1991
van 9 uur t/m 13.00 uur.
Gedeelte Emancipatie Blvd. van perceel oneven nr. 21 t/m 35, even nr. 35 t/m 44. Gedeelte Prof. Kernkampweg perceel no. oneven 1 en 19 t/m 29, even nr. 2, 4 en 10 t/m 16. Gedeelte Regentesselaan t.h.v. Loge De Vergenoeging, Schietbaan.

****

donderdag 21 november 1991
van 9 uur t/m 2 uur
Gedeelte Seroe Fortunaweg vanaf Kaya San Juan tot Kaya Seroe Papaya en omgeving. Fortuna Abao, Fortuna Ariba, gedeelte Stenen Koraal, Bakkerij Seroe Fortuna.

KODELA

AGENDA BONAIRE

POLITIE: 8000
BRANDWEER: 8222
TAXICENTRALE: 8845
HOSPITAAL: 8900

LANDFILL te Lagoen: maandag t/m vrijdag van 07.00-16.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur; zondag gesloten.

OPENBARE BIBLIOTHEEK
(openingstijden voor het publiek)
maandag en donderdag van 14.00-18.00 uur; dinsdag en vrijdag van 08.00-12.00/14.00-20.00 uur; zaterdag van 10.00-12.00 uur.
(openingstijden voor lezers)
woensdag van 14.00-19.00 uur.

POSTSLUITING: maandag t/m vrijdag aangetekende stukken om 15.30 uur; gewone stukken om 16.30 uur.

SERVICE CLUBS
Lions: informatie H. van Bommel, tel.: 8996.
Rotary: woensdag 12.00 uur - Restaurant Beefeater.

GALERIA DI ARTE BONAIRE (Kaya Grandi 70): openingstijden: maandag t/m vrijdag van 08.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 08.00-12.00 uur.

POLITIECLUB (Weg naar Willemstoren): open op vrijdag van 20.00-24.00 uur; zaterdag van 12.00-24.00 uur.

LVV: openingstijden Slachthuis i.v.m. afwezigheid van de keurmeester zal tot nader order uitsluitend op donderdagen en vrijdagen geslacht en gekeurd worden.

* * * * * * * *

KERKDIENSTEN
Sint Bernarduskerk, Kralendijk:
maandag t/m zaterdag om 18.45 uur; zondag om 08.00 en 19.00 uur.
Coromotokerk, Antriol:
maandag t/m zaterdag om 19.30 uur; zondag om 09.00 en 18.00 uur.
Ludovicuskerk, Rincon:
maandag t/m zondag om 19.30 uur.

MANAMA - Inspecteurs van de Verenigde Naties hebben het grootste deel van de Iraakse installaties om uranium te verrijken voor de vervaardiging van kernwapens vernietigd.

Dit heeft het hoofd van het VN-team maandag in Bahrayn verklaard. Volgens Dimitri Perricos betrof het installaties om langs chemische weg en via de centrifugemethode uranium te verrijken.

Rodamco boekt 20% hogere huurinkomsten

WILLEMSTAD — Rodamco N.V. het onroerend-goedfonds van de Robeco-groep, heeft zojuist het bericht over de eerste helft van het lopende boekjaar (1 maart - 31 augustus 1991) gepubliceerd. De netto huurinkomsten over deze periode waren ruim 20% hoger dan over de vergelijkbare periode van het vorige boekjaar. De belangrijkste redenen voor deze stijging zijn de toeneming van het aantal gebouwen in exploitatie, het vernieuwen van lopende huurcontracten en de stijging van de US-dollar.

Als gevolg van de daling van de hoeveelheid liquiditeiten in de onderneming waren de interest inkomsten eveneens lager, zodat het saldo winst uitkwam op f.210 miljoen, vrijwel gelijk aan het winstsaldo over de eerste 6 maanden van het boekjaar 1990/1991. Gerelateerd aan het beginvermogen betekent dit een direct beleggingsresultaat (netto huurinkomsten, dividenden en interest, onder aftrek van beheerkosten en rentelasten) van 2,8%.

De onroerend-goedportefeuille in het Verenigd Koninkrijk moest over de verslagperiode worden afgewaardeerd met 10%, na een afwaardering met 23% in het boekjaar 1990/1991. De onroerende goederen in de Verenigde Staten daalden licht in waarde, terwijl die in Continentaal Europa enigszins in waarde toenamen. De waardedaling van de portefeuille als geheel in lokale valuta's werd vrijwel geheel gecompenseerd door gunstige valuta-resultaten, waardoor het indirecte beleggingsresultaat (waardeveranderingen onroerend goed, koersverschillen op aandelen in andere onroerend-goedmaatschappijen en valutaverschillen) uitkwam nimus f19 miljoen ofwel minus 0,3% per aandeel.

Het totale beleggingsresultaat bedroeg derhalve 2,5% in deze eerste zes maanden.

Voor de tweede helft van het lopende boekjaar verwacht de directie van Rodamco dat de directe beleggingsresultaten in dezelfde orde van grootte zullen liggen als die over de eerste zes maanden. Ten aanzien van de waarde van de onroerende goederen in Continentaal Europe wordt een stabilisering verwacht, terwijl het waardeverloop van de Amerikaanse portefeuille sterk afhankelijk is van het verloop van de detailhandelsomzetten. Voor de Britse portefeuille wordt rekening gehouden met een waardedaling, die naar verwachting kleiner zal zijn dan die over de eerste helft van het boekjaar.

Bentoera (DP):
"Overheid moet problemen met drugs echt aanpakken"

WILLEMSTAD — De drugsproblematiek, maar ook de armoede en de criminaliteit zijn onderwerpen waar de huidige regering zich weinig om bekommert, aldus Raymond Bentoera van de Democratische Partij.

De DP verklaart verder in een persbericht dat zij voor-[illegible] deling van de eilandsraadsbegroting en de landsbegroting te eisen dat er een nationale dialoog op gang wordt gebracht om gezamenlijk deze problemen aan te pakken.

Er moet volgens de rode partij meer geld beschikbaar gesteld worden om de drugsproblematiek en de armoede te lijf te gaan. Ook stelt Bentoera voor dat er een [illegible] verricht gaat worden naar de sociale aspecten van de drugshandel- en verslaving.

KRALENDIJK — Afgelopen vrijdag bood de Maduro & Curielsbank Bonaire (MCB) aan diverse zakenlieden en instanties de gelegenheid tijdens een gezellig samenzijn kennis te maken met een van de directieleden van de bank. De heer Lynch (op foto in het midden) onderhield zich met verschillende aanwezigen. Gastheer was de directeur van de Bonaire-branche Evert Piar.

Studiefinanciering: concept bijna klaar

WILLEMSTAD — Het herziene voorstel studiefinanciering is zo goed als afgerond. Eind deze week zal het naar de eilandsraadsleden worden gezonden, waarna het op korte termijn in de raad behandeld wordt.

Gedeputeerde Mendes de Gouveia kon niets los laten over de inhoud van het voorstel. Enige tijd geleden verklaarde hij echter in de Amigoe dat het percentage van studieleningen rond de vijf procent zou gaan schommelen. Het nieuwe stelsel, zo zei hij toen, zal eveneens met een nieuwe invulling van studiefinanciering voor Amerikaanse scholen en universiteiten voor de dag komen.

Referendum tentatief op 12 juni '92

WILLEMSTAD — De datum van het referendum, waarbij de bevolking zich kan gaan uitspreken over de staatkundige toekomst van Curaçao, is voorlopig bepaald op 12 juni, aldus gedeputeerde Mendes de Gouveia.

Het voorstel zal 25 november aanstaande door de vaste commissie van de staatkundige structuur behandeld worden. De dag daarna zullen de betrokken overlegorganen (Kamer van Koophandel, VBC, Jeugdorganisaties en dergelijke) zich verder beraden over de invulling van het referendum.

In januari zal volgens de gedeputeerde een begin gemaakt worden met een grote voorlichtingscampagne over de mogelijke staatkundige structuren. Alle politieke partijen zullen bij deze informatiecampagne betrokken worden, zo liet Mendes de Gouveia weten.

WILLEMSTAD — Op woensdag 20 november vindt er in samenwerking met Training Centre Prana een lezing plaats omtrent Reiki. Deze lezing, die om 8.00 uur begint, heeft als titel: Reiki en ons energielichaam. Deze lezing zal gegeven worden in het auditorium van de Openbare Bibliotheek door Reikimaster Hendrik Schotte.

Na de lezing is er gelegenheid tot vragen stellen en tevens om de Reiki-energie (Universele Energie) op een directe manier te ervaren. Ook is er gelegenheid om literatuur over Reiki te kopen. De voertaal is Nederlands. Eenieder is welkom en de toegang is zoals altijd vrij. Er is gelegenheid tot inschrijving voor de decembercursussen.

Busgebruikers in enquête:
Meer bussen, beter rijgedrag chauffeurs en op tijd rijden

WILLEMSTAD — Op een paar individuele wensjes na (waarom komt de bus niet in die en die straat? Wanneer komt er een konvooi langs om zeven uur?) lijken de klachten en wensen van busgebruikers een paar algemene tendenzen aan te geven. Er moeten meer bussen komen, regelmatig en op tijd en de chauffeurs moeten netter rijden.

Dat komt onder meer naar voren in het rapport 'Wat kwam er uit de bus...?' een produktie van het adviesbureau Curconsult in opdracht van het Bestuurscollege. In totaal werden 750 personen (500 busgebruikers en 250 niet-gebruikers) aan een enquête onderworpen. Het ging om een onderzoek naar de meningen en wensen van de gebruikers en niet-gebruikers van het openbaar vervoer (de grote A.B.C.-bussen 'konvooien' en de kleine busjes).

Een opvallende conclusie is dat het busgebruik van de grote konvooien sinds 1988 sterk is teruggelopen. Het publiek lijkt de voorkeur te geven aan de modernere kleine busjes (vans) die sindsdien de vervoerscapaciteit met 50 procent deed toenemen.

De bus wordt ook functioneler gebruikt dan voorheen. Het publiek 'neemt' het konvooi om naar het werk of school te gaan of om boodschappen te doen. Recreatieve uitstapjes met de bus zijn niet meer aan de orde van de dag.

ONVREDE

Ondanks het relatief hoge cijfer (6,7) dat het publiek toekent aan de bussen, heerst er nogal wat onvrede onder de busgebruikers, zo bleek met name uit de open vraag die in de enquête was opgenomen. Vooral de wachttijd bij de bushalte geeft de klant nogal wat frustratie. Gemiddeld staat hij daar 14 minuten, in de brandende zon of regen (een overkapping ontbreekt bij vele haltes) en met name 's avonds ervaart de busgebruiker dat als onprettig. "Er is geen verlichting en er is geen bewaking om voldoende veiligheid te garanderen", (15 procent voelt zich onveilig bij de bushalte).

De klacht over de wachttijd heeft veel te maken met de frequentie waarmee de bussen komen. Curconsult concludeert dat er sinds 1981 nauwelijks iets veranderd is wat dat betreft. De wachttijden zijn in tien jaar tijd ongeveer gelijk gebleven. Afgezien van de 14 minuten wachttijd neemt het voor de busgebruiker vaak een halfuur in beslag om van huis naar de bushalte en van de bushalte naar de eindbestemming te lopen. Een veel gehoorde wens van de klanten is dan ook dat de bussen meer de wijk in moeten. Vooral Banda Bao lijkt het in dit geval te moeten ontgelden.

De tarieven van de bussen worden door de meeste gebruikers als redelijk ervaren. Zo'n 25 procent vindt het openbaar vervoer te duur. Niet- en incidenteel gebruikers zouden hun auto laten staan als ze minder lang zouden moeten wachten bij de haltes en als de reistijd korter zou zijn.

VOORKEUR

De 'aanhangers' van het konvooi geven de voorkeur aan de grote ABC-bus omdat dit goedkoper is, het konvooi dichter langs de eindbestemming rijdt en omdat deze meer zitplaatsen biedt.

De 'fans' van de 'vans' kiezen de kleine bus omdat deze sneller de eindbestemming bereikt, omdat er meer van rijden en omdat je niet lang hoeft te wachten.

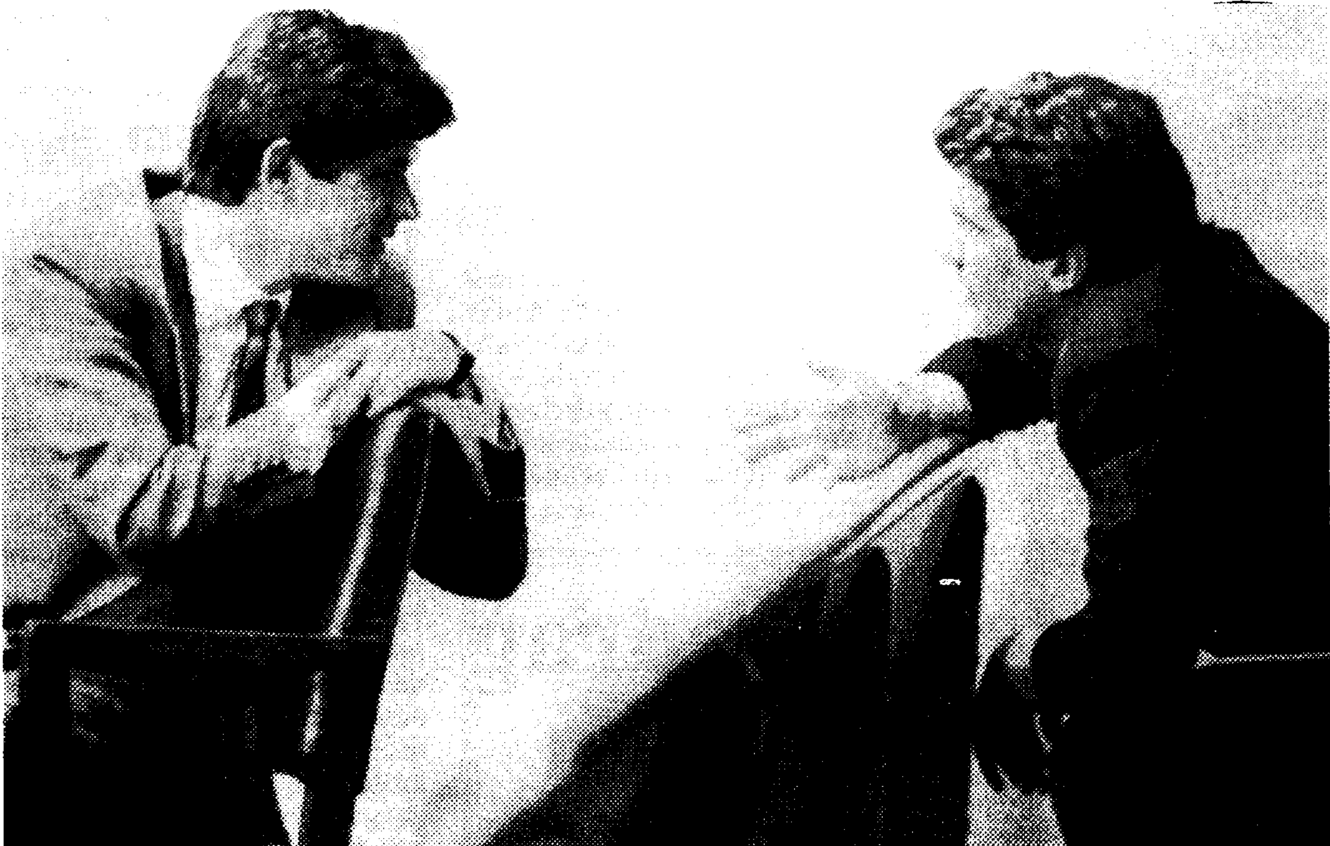
Op het tijdstip van onderzoek beschikte het ABC-busbedrijf over een 35-tal bussen. Daarvan waren er zes vrijwel nieuw, terwijl de rest in leeftijd varieert van tussen de zeven en vijftien jaar. Ongeveer een tiental was op dat moment in reparatie. Het ABC-bedrijf onderhoudt in totaal 28 routes.

Het gebruik van de grote bus is sinds begin 1989 afgenomen van 4,4 miljoen passagiers in 1988 tot 3,7 miljoen in 1990, een vermindering van 16,4 procent. ABC heeft 180 mensen in dienst. De (vaste) bijdrage van het Eilandgebied is 5,5 miljoen gulden. Dit tezamen met de overige inkomsten is ontoereikend om tot vervanging van de grote bussen te kunnen overgaan.

Het aantal kleine bussen in bezit van een vergunning bedraagt ongeveer vierhonderd. Globaal geschat geeft deze vorm van openbaar vervoer werk aan achthonderd tot duizend personen (chauffeurs en hulp-chauffeurs). In de afgelopen drie jaar is het wagenpark van de 'bus chiki' vrijwel compleet vernieuwd. De oude 'Amerikanen' geschikt voor het vervoer van maximaal 6 passagiers, zijn ingeruild voor busjes (vans) waarin maximaal 9 personen vervoerd mogen worden. Enkele van de busjes zijn uitgerust met een airco. De kleine busjes 'onderhouden' in totaal 76 routes.

Over het algemeen geeft het publiek (vooral boven de 17 jaar) de voorkeur aan de luxe van een kleine bus, maar een rit met de van is meestal wel duurder. Inkomen echter, zo blijkt uit de gegevens, is niet sterk bepalend in de keuze tussen de grote of kleine bus.

MENSEN

William Kennedy Smith (links) in gesprek met zijn neef John F. Kennedy junior. Een en ander vond plaats in de rechtszaal van West Palm Beach, waar binnenkort het proces tegen William Kennedy begint. Hij wordt ervan beschuldigd een kennis te hebben verkracht in het familie landgoed bij West Palm Beach. Het proces begint zo gauw het samenstellen van een jury is afgerond.

Smartegeld voor tunnelongeluk

Een groep Britse bedrijven die aan de kanaaltunnel werkt, moet 400.000 gulden **boete** betalen omdat een arbeider om het leven gekomen is bij het karwei dat in 1993 klaar moet zijn. Dit heeft een rechtbank in het Engelse Maidstone maandag bepaald.

Keith Lynch (34) stierf vorig jaar toen hij door een trein werd overreden. Hij was het zevende slachtoffer aan de Britse kant van de tunnelbuis die het verenigd koninkrijk met het Europese vasteland gaat verbinden.

Verder moeten de Britse bedrijven de gerechtskosten betalen ter waarde van 80.000 gulden.

Lynch kwam om het leven toen hij bezig was bouwmateriaal tussen de rails vandaan te halen. De bestuurder van een locomotief kon Lynch onmogelijk zien, aldus de rechter. Op bevel van de directies waren de uitkijkposten die de bewegingen van de trein moesten controleren, kort voor het ongeluk afgeschaft.

De Britse bedrijven hadden in januari besloten, de nabestaanden van Lynch 750.000 gulden smartegeld te betalen. Over een smartegeld in de zes andere gevallen is niets openbaar gemaakt.

Suu Kyi weet van Nobelvredesprijs

OSLO - De Myanmarese oppositieleidster Aung San Suu Kyi is dankbaar voor het feit dat haar de Nobelprijs voor de vrede is toegekend. Dat heeft het Noorse Nobelinstiuut vrijdag gemeld. Het instituut liet weten dat het Suu Kyi onlangs ter ore is gekomen dat zij de Nobelprijs heeft gewonnen.

De militaire machthebbers in Myanmar (Burma) houden de 45-jarige Suu Kyi al twee jaar in huisarrest in de hoofdstad Rangoon. Het was tot vrijdag onduidelijk of zij wist van het winnen van de Nobelprijs die haar op 14 oktober werd toegekend. Men heeft geweigerd bekend te maken wie Suu Kyi heeft ingelicht. Suu Kyi zal vanwege haar huisarrest de Nobelpriju niet in ontvangst kunnen nemen. Waarschijnlijk zal de oudste zoon Alexander de prijs namens zijn moeder in ontvangst nemen.

Pupilreflexen maken diagnose eenvoudiger

De pupillen van mensen die lijden aan ziekten als multiple sclerose en suikerziekte reageren anders wanneer in een donkere ruimte plotseling het licht wordt aangedaan. Het meten van **pupilreflexen** kan daarom een bijdrage leveren aan het in een vroeg stadium diagnosticeren van deze ziekten.

Dat is de conclusie die de medisch fysicus J. Bos trekt in zijn proefschrift "Dynamics of the human pupillary system". Hij promoveert 20 november aan de Vrije Universiteit in Amsterdam.

Hoe de pupil reageert op licht wordt voor een belangrijk deel bepaald door het functioneren van het zenuwstelsel. Het vernauwen en verwijden van de pupil bij een veranderende hoeveelheid licht, kan niet worden beïnvloed door de wil. In het oog wordt licht omgezet in elektrische activiteit, die door zenuwen wordt getransporteerd naar verschillende delen binnen hersenen en ruggemerg. Daar worden "beslissingen" genomen, waarop de zenuwen de bewerkte "informatie" terug brengen naar het oog. In de iris van het oog zorgen spiertjes voor een verwijding of vernauwing van de pupil.

Zo kunnen er, aldus Bos, verschillende ziekten waarbij het zenuwstelsel een belangrijke rol speelt worden opgespoord. Ook kan met deze methode worden bepaald of een therapie goed werkt.

In zijn proefschrift beschrijft Bos de werking van een apparaat waarmee de verschillende fasen van de pupilreflex nauwkeurig worden onderzocht. Het apparaat is ontwikkeld door medewerkers van het VU-ziekenhuis en de universiteit.

Binnenkort cursus duiveluitdrijven

De behoefte aan kerkelijke uitdrijvers is in sommige Italiaanse bisdommen zo groot, dat de bisschoppen hebben besloten een commissie voor de opleiding van **exorcisten** in te stellen. Dat meldt duiveluitdrijver pater Gabriele Amorth in het Italiaanse jezuïetentijdschrift 'Civilta Cattolica'.

Amorth, schrijver van een veel geraadpleegd handboek voor exorcisten, kan het werk met zijn twintig collega's niet meer aan. Door de ontkerkelijking krijgen naar zijn mening bijgeloof, satanische sekten en esoterische praktijken steeds meer ruimte. "Daar waar het aan geloof ontbreekt, heeft de duivel zijn nest", meent hij. De afgelopen tien jaar is het aantal verzoeken om de duivel uit te drijven voortdurend toegenomen. Minstens twaalf miljoen Italianen zoeken vol- ~~gens de pater regelmatig of~~ bij tijd en wijle hun heil bij tovenaars en kaartlegsters of nemen deel aan spiritistische seances.

De exorcisten gebruiken onder meer wijwater als middel om te onderzoeken of iemand door de duivel is bezeten. Komt de bezetene met wijwater in aanraking, kan er schuim op zijn mond komen en kan hij met een vervormde stem gaan praten.

Sint moet opnieuw inkopen

Van een afgesloten parkeerterrein in Waddinxveen is in de nacht van maandag op dinsdag een vrachtwagen met computerspelletjes en keyboards gestolen. Elf andere vrachtwagens, geladen met speelgoed en huishoudelijke artikelen, werden opengebroken.

De totale waarde van het gestolene is ongeveer 340.000 gulden, aldus de rijkspolitie. De vrachtwagens, eigendom van een Waddinxveens transportbedrijf, stonden klaar om voor de **Sinterklaas**-periode een winkelketen te bevoorraden.

Doeltreffende anticonceptie

Nederland is wereldkampioen als het gaat om **doeltreffende anticonceptie.** Het moederschap wordt er langer uitgesteld dan in enig ander land. Maar ook bijna nergens wordt het vrouwen die dat willen zo moeilijk gemaakt om aan een gezin te beginnen.

Dit constateerde E. R. te Velde dinsdag in de rede "Zwanger worden in de 21ste eeuw: steeds later, steeds kunstmatiger", waarmee hij aan de rijksuniversiteit Utrecht het hoogleraarschap aanvaardde in de leer van de menselijke vruchtbaarheid.

Van de vrouwen die in 1950 zijn geboren heeft tot nu toe 15 procent nooit een kind gekregen. Ruim de helft ervan, 8 procent, zag vrijwillig van kinderen af. De gemiddelde leeftijd waarop in Nederland een vrouw haar eerste kind krijgt is sinds 1970 met drie jaar gestegen tot 27,6 jaar. Toch vinden vrouwen zelf 25 de ideale leeftijd om een eerste kind te krijgen.

Uitstel en afstel van zwangerschap hangen samen met opleiding en deelname aan het arbeidsproces. Volgens professor Te Velde loopt Nederland ver achter met regelingen op het gebied van parttime studie en werk, ouderschapsverlof en kinderopvang. De meeste vrouwen houden dan ook op met werken als ze moeder worden.

Gezien de bijna onmogelijke combinatie van kind met werk of studie besluiten veel jongere vrouwen helemaal geen kind te krijgen. Later komen ze daar vaak op terug. Te Velde is er van overtuigd dat dit proces zal doorgaan ("een slimme meid is immers op haar toekomst voorbereid") en dat vrouwen dus op steeds latere leeftijd kinderen zullen krijgen.

WASHINGTON - Bij het begin van zijn verkiezingscampagne in Texas heeft de Amerikaanse president, George Bush, donderdagavond duidelijk gemaakt dat hij zijn vice-president Dan Quayle niet laat vallen.

Bij de presentatie in Houston van het comite 'Bush-Quayle 92', dat geld voor de campagne inzamelt, stond Quayle als vanouds naast Bush.

HBO

DINSDAG

17.00 Movie: 'Little Monsters'
19.00 Movie: 'Rocky'
21.00 Wildcats
23.00 Death on the Job
02.00 Movie: 'Act of Piracy'
03.45 Movie: 'Hard to Kill'
05.25 Death on the Job
06.25 Movie: 'Def by Temptation'

TBS

DINSDAG

16.05 Tom and Jerry's Funhouse
17.35 Brady Bunch
18.05 Happy Days
18.35 Good Times
19.05 Too Close for Comfort
19.35 Andy Griffith
20.05 Beverly Hillbillies
20.35 Sanford & Son
21.05 Clash of the Champions
23.35 Movie: 'An Eye for an Eye'
01.40 Movie: 'The Red Badge of Courage'
03.20 Movie: 'The Magnificent Seven'
05.20 Some Fun Now
05.35 Hogan's Heroes
06.05 Gomer Pyle
06.35 CNN Headline News.

CBS

DINSDAG

21.00 Rescue: 911
22.00 CBS Tuesday Movie

NBC

DINSDAG

21.00 I'll Fly Away
22.00 In the Heat of the Night
23.00 Law & Order

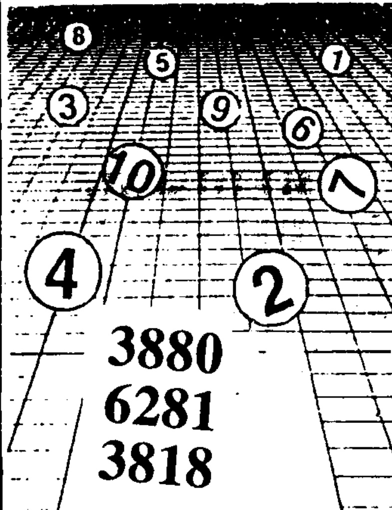
TELECURAÇAO

DINSDAG

17.00 Ora pa Mucha;
18.00 Mira i Skucha;
18.30 Informe Deportivo met Hector Rosario;
18.45 Nieuws in het Nederlands;
18.57 Tempu pa Dios;
19.00 Kushina di Oro met Saida Hernandez;
19.30 Cocktail Special;
20.00 Telenotisia;
20.30 Telenovela: 'Fiera Radical';
21.00 Kontakto met Chacho de Castro;
22.00 Wega di Number Kòrsou;
22.07 Big Story;
22.35 Samenvatting Telenotisia;
22.40 CNN World Report;
23.30 Sluiting.
(wijzigingen voorbehouden)

* * * * * *

Wega di Number Kòrsou

AMIGOE Fax: 674524 Tel: 672000

UITGEVERIJ AMIGOE N.V.
Scherpenheuvel z/n of P.O.B. 577
Curaçao N.A.
Giro 440.000
Bankrek. nr.: 11-07-313
Algemene Bank N.V.
Bankrek. nr.: 874.825.10
Maduro & Curiel's Bank N.V.

CURAÇAO
Centrale (alle afdelingen)
672000

Directie:
Ingrid de Maayer-Hollander
Leeward News Holding

Hoofdredactie:
Peter Dicker (Hoofdredacteur)
A. van Leeuwen(adjunct-hoofdredactrice)
N. Hendrikse (eindredacteur ÑAPA)

Overige leden Redactie:
Toon van Dongen, Jacoline Steegstra, Hennie Harinck, Sheila Rhodes (secretaresse), Chris van Grol (sportmedewerker), Solange Isselt (opmaak) en Ken Wong (fotograaf)

ADVERTENTIE-AFDELING
Acquisitie: Viola Bernardus en Janny Naaldijk
Aanname advertenties:
Maandag t/m vrijdag van 07.30-15.30 uur Alle advertenties voor de komende dag moeten 1 dag van tevoren vóór 15.30 binnen zijn.

ZOEKERTJES verschijnen op dindag en vrijdag en kunnen iedere dag tussen 07.30-15.30 uur worden opgegeven, behalve op zaterdag.

Alleen zoekertjes die op maandag en donderdag vóór twaalf uur binnen zijn, kunnen de dag daarop (dus dinsdag en vrijdag) verschijnen.

UITGEVERIJ AMIGOE ARUBA
Caya G.F. Betico Croes 110
Tel: 24333 (drie lijnen)
Faxnummer: 22368

Eindredacteur/Directeur
Jos van der Schoot
Redactie: Ramiro Tromp, Anna Tromp- Van der Schoot, Djisbie Franken (fotograaf)
Advertentie-afdeling: Etleen Clemencia-Landsmark

BONAIRE
Correspondent:
Hubert Linkels, Kaya Gobernador N. Debrot 152 tel: 8627

SINT MAARTEN
Correspondent:
Eddie Williams, P.O Box 366, tel: 22580 / 22764
Faxnummer: 25868

Abonnementen en advertenties:
The Chronicle, Grounddove Road, Pointe Blanche, tel: 23919.

ST. EUSTATIUS:
Vertegenwoordigster / Correspondente:
Mevrouw Peggy van de Horde, Whitewallweg 1

AMSTERDAM
correspondenten:
Mike Willemse
Telefoon & Fax: 020-6137251

HILVERSUM
correspondenten:
B. Jos de Roo en Victor Hafkamp: Radio Nederland Wereldomroep (tel: 035-724300)

Persagentschappen: ANP en AP
Samenwerkingsovereenkomst met The Miami Herald, De Haagsche Courant, De Brabantse Pers

DRUKKERIJ: Rotaprint N.V.

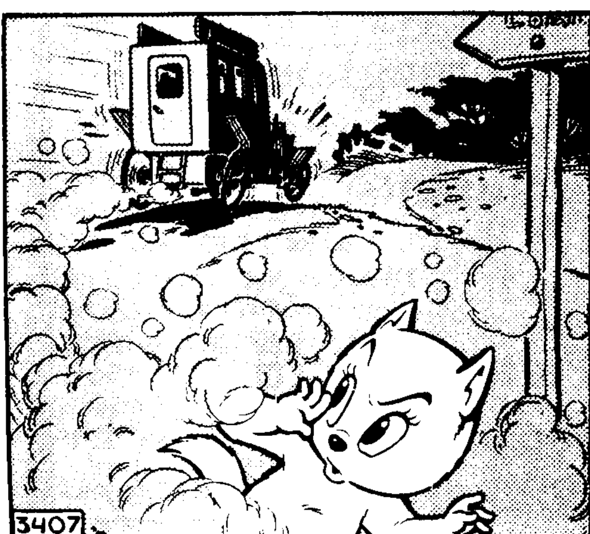
DISTRIBUTIE (abonnementen):
Curaçao: Districo N.V. Tel: 370503, 370504 en 370304

Voor klachten gelieve deze nummers op te bellen. Het abonnementsgeld kan ook betaald worden via Giro rek. nr: 208.000, Maduro Bank rek. nr: 286.330.08 en ABN rek. nr: 11.15.626
Aruba: Caya G.F. Betico Croes 110, tel: 24333
Bonaire (abonnementen en incasso):
E.A. van der Ree, Kaya Lisboa 9

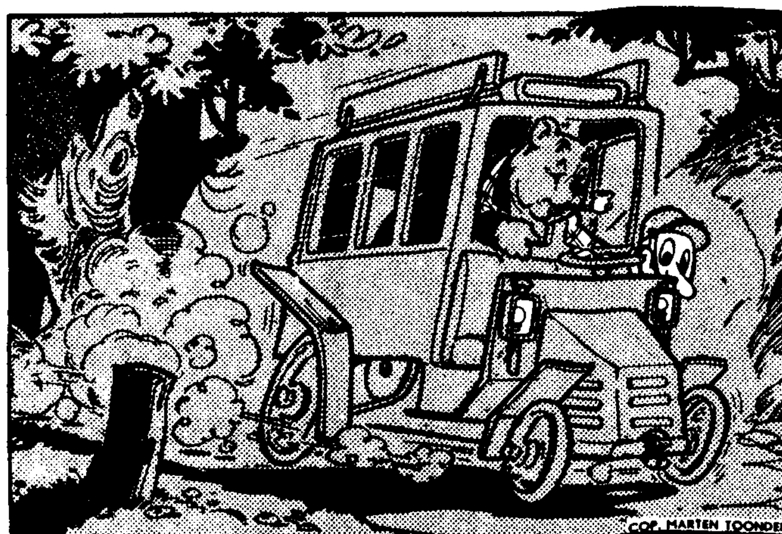
Losse nummers 60 cent:
Abonnementsprijs op alle eilanden van de Nederlandse Antillen **vijftien gulden per maand**

Buiten Antillen (Nederland):
NAf. 80,15 per maand (luchtpost) of NAf. 24,-- per maand (zeepost); jaarlijks vooruit te betalen

Heer Bommel en de Zwelbast door Marten Toonder

3407 — De chauffeur schakelde zijn mechaniek in de eerste versnelling en reed rammelend weg; een zware wolk achterlatend. Tom Poes bleef geprikkeld in de damp staan.

"Dat wordt narigheid", prevelde hij somber. "Zo'n rare busdienst heb ik nog nooit gezien. En wat een vreemd, wit ventje was die chauffeur..." Hij zweeg en er kwam een nadekende blik in zijn ogen.

"Vreemd, wit ventje", prevelde hij. "Zou dat soms net zo'n rare kwant zijn als Joost gezien heeft bij heer Ollie's kuil? Want een kwant was het, dat staat vast. Met zijn angst voor levensverzekeringen en met zijn trammelant en tierelier! Morgen ga ik in de stad naar deze vreemde busdienst informeren. Er moet iets achter zitten, dat is vast".

Met deze gedachte begaf hij zich naar huis om te gaan slapen. Heer Bommel dacht echter niet aan slapen. Hij opende de voorruit en leunde naar buiten.

"Een mooie nacht", merkte hij op om iets te zeggen. "Echt een nacht om naar een vreemd land te gaan, zoals Goesting. Eh... is het een land of een stad? Ik weet het natuurlijk wel, maar het is mij even ontschoten".

"Het is net wat u wilt", zei de chauffeur. "Dat is juist het aardige van Goesting".

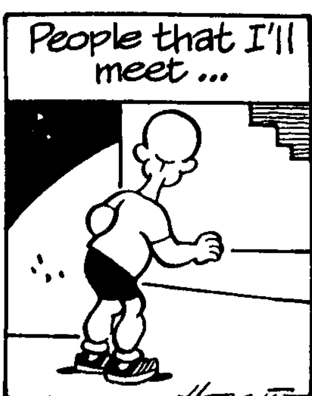
"Reuze aardig", beaamde heer Ollie. "Dat is nu juist wat mij aantrekt. Meestal is het zo, dat ik denk, dat iets iets is, als u mij volgen kunt. Maar dan denkt Tom Poes, dat iets iets anders is. En dan blijkt meestal, dat Tom Poes gelijk had. Zoiets is drukkend voor een heer, als u begrijpt wat ik bedoel".

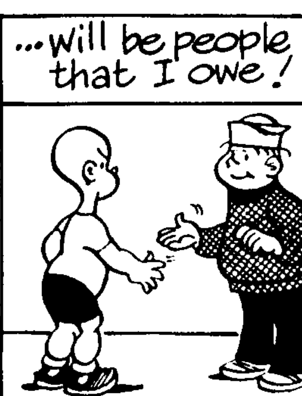
"Het is tierelier", zei de chauffeur, vol begrip.

HENRY ® By Dick Hodgins

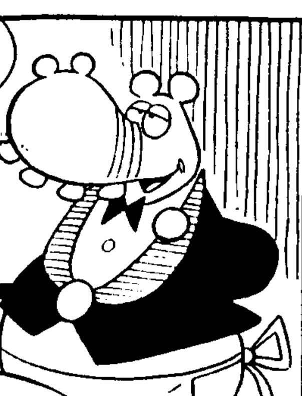

BONER'S ARK ® By Addison & Frank Johnson

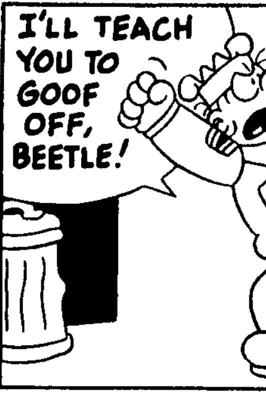

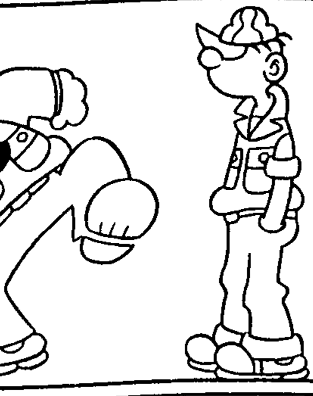

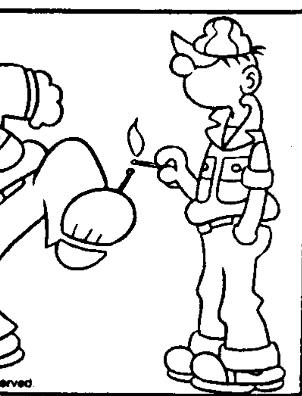

BEETLE BAILEY ® By Mort Walker

REDEYE ® By Bill Yates & Mel Casson

Stockmarkets-NEWS

NEW YORK	PREV.	18-11
DOW JONES	2961.	2974.
AM.BRANDS	41.00	40.00
AM.EXP.	18.75	18.88
ANHEUSER B	54.13	53.75
ATT	37.38	37.00
BORDEN	31.13	30.63
CAMPBELL S	78.38	77.25
CHRYSLER	12.50	12.00
CITICORP	10.75	11.00
COASTAL CO	31.38	31.38
COCA COLA	66.00	66.75
DIGITAL	61.75	62.25
DUPONT	45.25	45.38
EAST.KODAK	46.75	37.88
EXXON	58.00	58.13
FORD	28.38	25.38
GEN.ELECT.	68.13	68.38
GEN.MOTORS	32.00	31.88
HEINZ	39.25	38.38
HOMESTAKE	15.63	15.75
IBM	96.50	97.25
KELLOGG	107.50	106.00
MC DONALDS	34.63	34.75
MERCK	139.00	140.75
MINNES.MNG	90.75	88.38
MOBIL CORP	68.38	68.25
NCR	37.25	37.25
PFIZER	67.38	68.38
P.MORRIS	68.75	38.88
QUAKER	64.50	66.88
SEARS	36.00	36.38
UP JOHN	42.25	42.25
WOOLWORTH	26.38	26.75
GOLD	356.00	361.50
SILVER	3.97	4.00
CRUDE OIL	22.67	22.50
US$/Yen	130.10	129.10
US$/DMARK	1.64	1.60
GBP/US$	177.00	179.90
US$/NLG	1.84	1.81
ECU/US$	125.05	127.36
CAN/US$	88.42	88.66

FRANKFURT	PREV.	18-11
DAX INDEX	1629	1611
AEKO	813.00	798.00
BASF	237.80	234.50
BMW	491.00	484.00
COMMERZBANK	251.25	247.80
DAIMLER BENZ	724.00	717.50
DEUTSCHE BANK	668.50	659.50
HOECHST	234.20	230.80
KAUFHOF	518.50	509.00
MAN	372.50	371.00
PREUSSAG	347.00	371.00
SIEMENS	636.50	627.80
VW	329.50	323.00
LONDON		
FT-100 INDEX	2546	2494
ARGYLL	2.77	2.68
BARCLAYS BANK	4.01	3.90
BASS	9.65	9.63
BRITISH STEEL	0.86	0.83
BRITISH TEL	3.63	3.57
BTR	3.85	3.83
CADBURY	4.10	4.03
CABLE & WIRE	5.63	5.55
GRAND MET	8.62	8.39
MARKS & SPENCER	2.95	2.90
REDLAND	5.09	4.98
TATE & LYLE	3.63	3.53
TOKYO		
NIKKEI DOW IND.	24099	23400
BRIDGESTONE	1150	1090
CANON	1410	1360
DAI ICHI KANGYO	2580	2540
DAIWA SEC.	1250	1230
HITACHI	938	930
HONDA MOT.	1490	1470
JAPAN AIRLINES	1050	1020
NEC		
NOMURA SEC.	1750	1730
NIPPON STEEL	378	373
MAZDA	531	543
SONY	4790	4750

AMSTERDAM	PREV	18-11
CBS GEN.INDEX	92.60	90.60
ABN-AMRO	42.40	41.90
AEGON	120.00	118.10
AHOLD	83.60	82.50
AMEV	51.30	49.60
AKZO	134.50	132.50
BOLS	44.00	43.50
BUHR.TET.	40.30	40.30
DAF	23.70	21.60
DSM	100.40	98.00
ELSEVIER	98.70	97.40
FOKKER	28.30	27.20
GIST BROC.	33.20	32.00
HAGEMEYER	131.50	130.80
HEINEKEN	160.50	157.90
HOOGOVENS	49.20	48.00
ING	48.70	47.50
KLM	38.90	37.50
KNP	45.90	45.30
NEDLLOYD	54.70	52.00
PHILIPS	34.70	33.80
ROBECO	98.80	96.30
ROLINCO	99.30	97.20
RORENTO	70.00	69.60
RODAMCO	59.80	58.50
ROYAL DUTCH	151.80	147.80
UNILEVER	173.40	169.70
VMF STORK	44.10	43.50
VOC	42.80	41.10
VNU	74.80	73.70
WESSANEN	83.70	81.60
TORONTO		
TSE 300	3540.	3548.
ALCAN	20.75	20.75
BELL	47.50	47.75
BANK OF NS	19.50	19.88
CAN.PAC.	18.88	19.25
IMASCO	33.75	34.25
LAIDLAW	9.25	9.25
MOORE	24.75	24.50
NORANDA	18.63	18.50
PLACER DOME	13.00	13.25
POWER CORP.	14.75	14.88
ROYAL BANK	27.63	27.63

Financieel Nieuws

Nerveuze handel op Beursplein

KLM SCHOKT BEURS

WILLEMSTAD — Na de winst van Wall Street gisteren van 29,52 punten zakte de Dow Jones vanmorgen weer weg tot min vijftig punten. De Londense beurs leek eerst redelijk optimistisch te zijn, maar moest aan het eind van de dag met 35,5 punt verlies terug op 2.467,4 punten. De afgelopen twee dagen betekende dat een totaal verlies van ruim drie procent. De beurs van Frankfurt vaart zijn eigen koers. Hier was het verlies de afgelopen twee dagen 30 punten, hetgeen nog geen twee procent is geweest. De dollar herstelde zich in Amsterdam aan het begin van de handel, maar moest aan het slot van de noteringen bijna een halve cent prijsgeven op f.1,8020.

De vervoersbond FNV maakte rond het middaguur bekend, over informatie te beschikken, dat British Airways en KLM definitief zouden samengaan. Dit gaf een geweldig schokeffect. De koers van het luchtvaartaandeel schoot er als een raket vandoor en touchte de f.43,80. Later op de middag werd het bericht door de directie van de KLM tegengesproken en daalde het aandeel naar de slotkoers van f.39,50; altijd nog twee gulden hoger dan de koers van gisteren.

AMSTERDAM - American Airlines (AA), de grootste luchtvaartmaatschappij in de Verenigde Staten, heeft opties op 38 vliegtuigen van het type Fokker-100 omgezet in zekere orders. Daarmee is een bedrag gemoeid van ongeveer Nf 1,5 miljard. De beslissing over 37 andere opties wil de maatschappij uitstellen van medio 1992 tot na 1995, zo heeft een woordvoerder van Fokker in het weekeinde meegedeeld.
AA plaatste in maart 1989 een order voor 75 F-100's en nam toen opties op nog eens 75 van die toestellen. Het verschuiven van de beslissing over 37 opties is volgens de woordvoerder van Fokker geen groot probleem voor het Nederlandse bedrijf omdat de productie voorlopig niet in gevaar komt. De toestellen zouden pas in de tweede helft van de jaren negentig moeten worden afgeleverd.

Koninklijke Olie won aanvankelijk f.1,--, maar moest daarop later met twee gulden twintig terug en eindigde op f.146,60. Unilever behaalde een hoogste koers van f.170,50, maar kon die, nadat de Dow Jones veel lager opende, niet vasthouden. Ook dit fonds moest uiteindelijk met f.2,-- verlies genoegen nemen op f.167,70.

Hoogovens ging tot ieders verbazing dwars tegen de beurs in en sloot met acht dubbeltjes winst op f.48,50.

Akzo ziet de laatste twee dagen zijn fraaie winst van de vorige week als sneeuw voor de zon verdwijnen. Na vrijdag nog f.134,50 te hebben genoteerd, sloot het chemieconcern vandaag op f.130,10, een verlies van f.2,40. Ook collega DSM moest met negen dubbeltjes minder genoegen nemen op f.97,10.

Fokker maakte vandaag rare sprongen met een hoogste koers van f.27,40 en een laagste (tevens slotkoers) van f.26,00, hetgeen een verlies van f.1,20 betekende voor de vliegtuigbouwer.

Ook Elsevier had moeite met het bepalen van zijn koers. De uitgever boekte eerst een winst van f.1,30 op f.98,70, daalde daarna naar f.96,00 rond, om vervolgens met twee kwartjes verlies ten opzichte van gisteren op f.96,90 de beursvloer te verlaten. Het verlies voor Wolters Kluwer bedroeg tachtig cent op f.62,20. Ahold ging nog verder terug met f.1,20 verlies op f.81,30.

Koersen Centrale Bank

NOTERINGEN CENTRALE BANK VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN GELDIG OP DINSDAG 19 NOVEMBER 1991 EN TOT NADER ORDER:

VALUTA		AANKOOP	VERKOOP AAN PUBLIEK
US DOLLAR	1.77	1.78	1.80
CAN DOLLAR	1.555	1.575	1.595
PND STERLING	3.125	3.180	3.240
NED GLD	97.85	98.57	99.37
ZW FRANCS	124.72	125.44	126.24
FR FRANCS	31.20	32.30	33.00
DUITSE MARK	110.40	111.12	111.92
IT LIRE	1.15	1.45	1.51
AR FLORIN	98.00	100.00	*100.20 **100.00
JAPANSE YEN	137.07	137.93	138.73
ECU	-.-	227.12	227.92

*VOOR BANKPAPIER
**VOOR OVERBOEKINGEN EN BANKCHEQUES

KOERSEN VAN DE GEMIDDELDE OBLIGATIE-LENINGEN VAN DE NEDERLANDSE ANTILLEN UITGEGEVEN DOOR HET DEPARTEMENT VAN FINANCIEN EN GELDIG VANAF DINSDAG 19 NOVEMBER 1991 EN TOT NADER ORDER.

12 %	OBLIGATIELENINGEN PER 88/92	100.99
8 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1991	100.00
9 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1987/2002	95.00
8.5 %	OBLIGATIELENINGEN PER 1994/98	100.86

DE AANKOOP VAN OBLIGATIELENINGEN KAN GESCHIEDEN BIJ HET LOKALE BANKWEZEN.

Beurs Tokyo stabiliseert zich, dollar weer op adem

Dow Jones redelijk rustig

NEW YORK - De effectenbeurs in New York is maandag redelijk tot rust gekomen na de scherpe koersval van afgelopen vrijdag, toen de Dow Jones-index van de dertig belangrijkste aandelen met 120 punten kelderde. Het koersgemiddelde boekte een behoorlijke stijging van 29,52 punten tot 2.972,72. In totaal sloten er echter aanzienlijk meer fondsen lager dan hoger. De verhouding bedroeg ongeveer tien tegen zeven. De omzet was met 232 miljoen aandelen opnieuw fors, maar kleiner dan de 245 miljoen van vrijdag. De beurs in Tokyo stabiliseerde zich na een fikse teruggang maandagmorgen. Ook de dollar leek weer op adem te komen.

De New Yorkse beurs leek zich maandag aanvankelijk krachtig te herstellen. De Dow Jones-index stond al snel op een winst van 24 punten. De koersen zakten later echter weer terug, tijdelijk tot onder het slotniveau van vrijdag. Gedurende de laatste uren van de handel vond de Dow Jones-index toch weer de opgaande lijn. Het uitblijven van een hier en daar gevreesde verdere koersval werd door handelaren onder meer toegeschreven aan de vermindering van de kans dat er in de VS een plafond voor de debetrente bij credit cards wordt vastgesteld. De dreiging daarvan was vrijdag een belangrijke oorzaak van de forse koersverliezen, vooral in de financiele sector. De Amerikaanse regering maakte in het weekeinde duidelijk niets te voelen voor de initiatieven van het congres voor zo'n rentemaatregel. Ook het congres zelf is terughoudender geworden.

MOED PUTTEN

De beurs putte ook moed uit het feit dat de koersverliezen op de beurzen elders in de wereld duidelijk geringer waren dan vrijdag op Wall Street. Handelaren wezen er verder op dat het rentebeeld in de VS steeds gunstiger wordt voor de aandelenmarkt, ook al zijn sommige fondsen gezien de winstvooruitzichten misschien nog iets overgewaardeerd. Dit alles neemt niet weg dat de Amerikaanse economie er niet al te best voor staat en dat de populariteit van president Bush daardoor onderhevig is aan flinke erosie, aldus sommige analisten.

Na de flinke koersdaling op maandag hebben de aandelenkoersen op de beurs van Tokyo zich dinsdag gestabiliseerd, zij het op een iets lager niveau. De Nikkei index van de 225 fondsen kwam uit op 23.326,86 punten en dat was 73,26 punten of 0,3 procent lager dan maandag, toen de gemiddelde koersdaling 2,6 procent bedroeg. Een uur na het begin van de handel stond de beursindex op een winst van 228 punten. Dat kwam doordat de effectenbeurs van New York zich maandag had hersteld van de koersval van afgelopen vrijdag en doordat de daling op de Europese beurzen niet zo groot was uitgevallen als was gevreesd.

Dat het hogere koerspeil niet kon worden gehandhaafd was het gevolg van de computerprogramma's die het sein tot verkopen gaven. Volgens een beurshandelaar was de matige gang van zaken op de obligatiemarkt mede oorzaak van de iets lagere koersen van de aandelen.

DOLLAR

De Europese valutamarkten lijken op adem gekomen te zijn na de daling van bijna vier cent die de dollarkoers maandag te zien heeft gegeven. De Amerikaanse munteenheid wist zich wat te herstellen van het forse koersverlies. In Amsterdam stond de koers dinsdag om tien uur op Nf 1,8140 na een slotkoers van Nf 1,8060 op maandag. De rust werd niet alleen ingegeven door de meevallende reactie die de effectenbeurzen te zien hebben gegeven na de forse daling van Wall Street van eind vorige week. De valutahandelaren wachtten op de publicatie van de Amerikaanse handelsbalans over september. Die wordt later dinsdag bekendgemaakt.

Aandelen van vijf gulden naar vijf cent

Aandeelhouders Air Holland geven fiat

BADHOEVEDORP - De aandeelhouders van de failliete luchtvaartmaatschappij Air Holland zijn maandag zonder discussie akkoord gegaan met afstempeling van hun aandelen van Nf 5 nominaal naar Nf 0,05.

De aandeelhouders, de Nederlandse Participatie maatschappij garantievermogen en de stichting NPM alsmede het administratiekantoor waarin de certificaten zijn ondergebracht, hebben daarmee de weg vrijgemaakt voor een financieel reddingsplan waarin de nieuwe dochteronderneming Air Holland Regional bv, die de activiteiten van Air Holland in afgeslankte vorm voortzet, in de toekomst te maken winsten voor belasting mag verminderen met in het verleden gemaakte verliezen die achterblijven in Air Holland.

Aandeelhouder John Block, oprichter en gewezen directeur van Air Holland, liet blanco stemmen door een zaakgelastigde. Ook de Vereniging van Effecten bezitters stemde neutraal.

De aandeelhoudersvergadering besloot de huidige directie en de commissarissen van Air Holland nv te ontslaan en de groep nieuwe investeerders onder de naam Air Holland Finance bv (waarin ook het personeel deelneemt voor vijfhonderdduizend gulden) te benoemen tot nieuwe directie. De nieuwe commissarissen zijn mr. G.A.A. Conijn, mr. H. Kaiser, en registeraccountant N.F.Logemann.

Aan de aandeelhoudersvergadering ging een bijeenkomst van de certificaathouders vooraf die, zoals de laatste jaren gewoonlijk was bij Air Holland, zeer lang duurde en tumultueus verliep. De gram en de rancune die voorheen naar het hoofd van president-commissaris Kernkamp werden geslingerd, kwamen nu terecht bij diens plaatsvervanger Schwencke en curator mr. M. Pannevis. De vergadering liep stuk op het feit dat aan de certificaten geen stemrecht kan worden ontleend, waardoor die vergadering geen enkele beslissingsbevoegdheid bezat. Het werd dan ook een machteloze vertoning van mensen die bij eerdere, soortgelijke gelegenheden, ook al lieten weten zich bekocht te voelen.

KLM en Schiphol hebben het nakijken

Japan Air Lines en Lufthansa:Nauwe samenwerking

TOKYO - De Duitse luchtvaartmaatschappij Lufthansa gaat sterker samenwerken met haar Japanse branchegenoot Japan Air Lines (JAL).
De twee grote luchtvervoerders willen door middel van cooperatie hun lijnennet vergroten. Ook zoeken Lufthansa en JAL toenadering op het gebied van catering, vrachtvervoer en afhandeling. Dit heeft Lufthansa maandag bekendgemaakt. Vorige maand verklaarde een woordvoerder van JAL dat de Nederlandse KLM "een mogelijke samenwerkingspartner" zou kunnen zijn. Eerder waren berichten verschenen dat KLM en JAL streefden naar een vorm van samenwerking. Daarbij zou het vliegveld Schiphol een belangrijke uitvalsbasis voor de grootste Japanse luchtvaartmaatschappij kunnen worden. Gevraagd naar een reactie op de samenwerking tussen Lufthansa en JAL verklaarde een woordvoerder van KLM maandag dat de berichten over eventuele samenwerking tussen KLM en JAL steeds zijn tegengesproken.

Lufthansa en JAL willen samen met Air France een terminal bouwen op de VS-luchthaven J.F. Kennedy bij New York. De Duits-Japanse combinatie denkt verder aan een gezamenlijke lijndienst van Tokyo via Munchen naar Berlijn.

Organisatie Economische samenwerking en ontwikkeling:

Groei verloopt toch trager dan verwacht

PARIJS - Het herstel van de economie in de Westerse industrielanden verloopt trager dan het zich in de zomer liet aanzien, maar het herstel krijgt wel steeds meer vaart. Dit is een van de conclusies van het economische beleidscomite van de OESO (Organisatie voor Economische samenwerking en ontwikkeling), dat twee dagen in Parijs heeft vergaderd.
Het comite liet weten dat de economische groei in de 24 OESO-landen dit jaar de 1,3 procent niet te boven zal gaan. Ongeveer een jaar geleden ging de OESO uit van een groei van twee procent. Officieel worden de ramingen de komende maand gepresenteerd in het halfjaarlijkse rapport van de OESO. Voor volgend jaar houdt de OESO het op een groeipercentage van 2,6. Eerder deze week werd in uitgelekte gegevens een percentage van 2,3 genoemd. In juli gaf de organisatie in Parijs nog een percentage op van 3,1. De groeiraming voor 1993 bedraagt omstreeks drie procent.

Van doorslaggevende invloed op de percentages is de gang van zaken in de economie van de Verenigde Staten. De OESO heeft de raming van de groei van de Amerikaanse economie voor dit jaar verlaagd van 2,7 tot 1,3 procent. Het groeipercentage voor de VS is voor 1992 verlaagd van 3,1 tot 2,6, maar voor 1993 op 3,3 gelaten.

De groei van de economie wordt over de hele wereld geremd door het gebrek aan vertrouwen dat heerst in de particuliere sector. Voor een duurzaam herstel van de economie is een geloofwaardig economisch en monetair beleid vereist, aldus de OESO.

Donderdag maakte de organisatie in haar maandelijkse rapport bekend dat de inflatie in de twaalf maanden tot en met september 5,5 procent heeft bedragen. Wordt Turkije buiten beschouwing gelaten dan bedroeg het percentage 3,9. In de twaalf maanden tot en met augustus kwam de inflatie uit op 5,9 procent.

***

De DUITSE Bundesbank zou volgens sommige analisten het disconto op willen trekken als een waarschuwing om de looneisen van de vakbonden niet al te hoog op te laten lopen. Momenteel wordt de Duitse industrie getroffen door een loongolf, die de inflatie weer omhoog zal duwen. Het automobielconcern Volkswagen gaat de lonen met zes tot zeven procent verhogen en de Duitse metaalvakbond IG Metall denkt aan loonsverhogingen van ongeveer tien procent. "De Bundesbank kan een signaal geven", vertelde een handelaar.

***

De plotselinge verhoging van het belangrijke interventietarief door de FRANSE Centrale bank met 0,5 procentpunt tot 9,25 procent is volgens sommige analisten een "signaal" dat de Duitse Bundesbank het DISCONTO spoedig zal verhogen. Door het optrekken van de Franse rentetarieven wordt de positie van de Franse frank ten opzichte van de Duitse mark versterkt. De Bundesbank komt komende donderdag bijeen voor haar tweewekelijkse vergadering. De verhoging van het rentetarief kreeg niet veel bijval. "Wij raken gevangen in een opwaartse rentespiraal", aldus een handelaar. Volgens hem komt het aantrekken van het tarief op een "slecht" moment.

HET WEER

WEERSVERWACHTING geldig tot morgenmiddag 12.00 uur:
Half bewolkt, tijdelijk zwaar bewolkt met enkele plaatselijke buien.
Zwakke tot matige noordoostelijke wind (tussen drie en 18 knopen).

WEEROVERZICHT:
Een zwakke storing zorgt voor aanhoudend aanvoer van vochtige en onstabiele lucht, voornamelijk in de onderste luchtlagen van de atmosfeer. Hierdoor zullen ook in de komende 24 uur plaatselijke regenbuien op de Benedenwindse Eilanden tot ontwikkeling komen.

OVERZICHT WEERSGESTELDHEID

	Vanmorgen 08.00 L.T.	Afgelopen 24 uur		
Station	Het weer	Max	Min	Neerslag mm
Aruba	half bewolkt	32	26	sp
Bonaire	half bewolkt	--	--	-.-
Curaçao	licht bewolkt	31	25	5.7
St. Eustatius	half bewolkt	30	25	0.0
St. Maarten	licht bewolkt	32	24	0.0
Amsterdam	--	--	--	2.0
Kingston	licht bewolkt	31	24	0.0
Port-of-Spain	half bewolkt	32	23	0.4
San Juan	licht bewolkt	30	23	-.-

AGENDA CURAÇAO

MEDISCHE DIENSTEN

NACHTDIENST ARTSEN
Patiënten van de artsen van Bandabao (3e district) kunnen in spoedgevallen telefoon 641658 bellen en dan het antwoordapparaat afluisteren. De patiënten van de andere medische districten kunnen voor spoedgevallen de artsenpraktijk van hun eigen huisarts bellen; het antwoordapparaat zal dan mededelen wie de dienstdoende arts is.

KINDERARTS
(particuliere patiënten)
voor de dienstdoende arts belt U tel.: 624900/625100.

VERENIGING VAN TANDARTSEN
voor de dienstdoende arts gedurende het weekeinde en op feestdagen gelieve tel.: 682222 op te bellen.

CENTRO MEDICO STA ROSA
Sta Rosaweg 327, tel.: 672300/676666; openingstijden zaterdag en zondag van 08.00-24.00 uur.

WIJKVERPLEGING

WIT GELE KRUIS
Voor wijkverpleging 'Prinses Margriet': consultatiebureaus te Sta Maria: tel.: 682344, 682412 en 682947; Montagne Abao: tel.: 673711 en Kaya Fensu (Koraal Specht): tel.: 618577; hoofdkantoor te Sta Maria 17, kantooruren van 07.00-12.30/13.00-17.00 uur. Van 30 oktober t/m 5 november na 17.00 uur bereikbaar: zuster Bernadina, tel.: 685853.

NEUTRALE WIJKVERPLEGING
kantoor Gosieweg 15, tel.: 692231/692232; geopend van 07.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Caupain, tel.: 688614, pageboy 027-053 b.g.g. 691838.
kantoor Bandabao, Groot Sta Martha 141, tel.: 642555; geopend van 14.00-17.00 uur; de wacht heeft zuster Caupain, tel.: 688614.

KRAAMKLINIEK RIO CANARIO
Schottegatweg Noord 43, tel.: 44510, 691343, 691683 en 691838; voor informatie over prenatale zorg en zorg gedurende en na de bevalling.
Consultatiebureau zuigelingen: iedere donderdagmiddag van 13.30-16.00 uur.
Consultatiebureau peuters: iedere dinsdagmiddag van 12.30-14.45 uur.

STICHTING WIJKVERPLEGING BANDABAO
Fontein 35, tel.: 648077/648387; open van maandag t/m vrijdag van 07.00-17.00 uur; na 17.00 uur bereikbaar: zuster Leito, tel.: 641217 b.g.g. 601760.
Consultatiebureau: iedere dinsdag van 09.00-11.00/18.00-20.00 uur.

STICHTING VAN HET WITE GELE KRUIS VOOR GEZINSVERZORGING 'KWIDO PA FAMIA'
Sta Maria 17, tel.: 680222; spreekuren maandag, woensdag en vrijdag van 08.00-10.00 uur; dinsdag en donderdag van 14.00-16.00 uur.

FUNDASHON LECHI DI MAMA KORSOU
Voor informatie tel.: 672289, 648225 of 672699.

GENEESK. DIENST

APOTHEKEN

NACHTDIENST
Otrobanda
Otrabanda, Winkelcentr. Colon, tel.: 625633/625634/625635.

Punda
Cerrito, Winkelcentr. Promenade, tel.: 76155, 76689.

DIVERSEN

CARIB ART
Reizende expositie van Unesco met kunstwerken uit het Caribisch gebied - I.T.C.

HEEFT U hulp nodig bel SOS-lijn 127.

LUCHTPOSTSLUITING
(Postkantoor Groot Kwartier)
Nederland: voor gewone stukken: maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag om 11.30 uur; woensdag om 10.15 uur. Voor aangetekende stukken één uur van tevoren.
Suriname: voor gewone stukken: dinsdag en vrijdag om 17.30 uur en zaterdag om 10.45 en 17.00 uur.
De Verenigde Staten en Europa **(op zaterdag): voor aangetekende en gewone post**stukken om 14.45 en 15.45 uur.
Het zegelloket is **op zaterdag** van 07.00-15.00 uur open.

THORAX CENTRUM
(Jan Noorduynweg naast UNA, tel.: 685544): openingstijden van maandag t/m vrijdag van 08.00-17.00 uur; op zon- en feestdagen alsmede op werkdagen na 17.00 uur voor spoedgevallen tel.: 685917.

DIERENASIEL
kantooruren maandag t/m vrijdag 10.00-12.00/14.00-18.00 uur; zaterdag van 10.00-13.00/16.00-18.00 uur; zondag gesloten.

DIERENARTS
voor spoedgevallen gelieve te bellen: 614000 (Veterinaire Dienst) voor de dienstdoende arts.

TOERISTENSCHIP

DINSDAG
07.00-17.00 'Skyward' - SJU.

WOENSDAG
10.00-17.00 'Seabourn Spirit' - ACA.
****

Verbetering van de Informatie-Voorziening aan het Publiek

In verband met het streven van de Inspectie der Belastingen en de Eilandsontvanger te Curaçao, naar verbetering van de informatie-voorziening aan het Publiek, delen zij samen, met ingang van 25 november aanstaande, een gemeenschappelijke 'Info Balie' op de begane grond.

Deze balie zal voor wat betreft de Inspectie, dienen voor:
1) het verstrekken en verschaffen van alle formulieren en inlichtingen van algemene aard, welke verband houden met de middelen Inkomstenbelasting, Winstbelasting, Loonbelasting, Grond- en Gebruiksbelasting;
2) het doorverwijzen van het publiek naar andere loketten/afdelingen/medewerkers.

Voor wat betreft de Eilandsontvanger zal deze dienen voor:
1) het afgeven van schulden-overzicht;
2) het geven van informatie aan alle opgelegde aanslagen;
3) doorverwijzen van het publiek naar andere loketten/medewerkers;
4) informatie inzake eindafrekening van werkgevers/werknemers;
5) informatie inzake gedane inhoudingen op het salaris i.v.m. belastingschuld.

BALIE-TIJDEN:
De balie is geopend van 7.45 tot 11.45 v.m. en van 1.30 tot 3.45 n.m.

Voor een soepel verloop van een en ander wordt het publiek vriendelijk verzocht zich te houden aan de indicatie-borden en aanwijzingen van het bewakingspersoneel.

De Inspecteur De Ontvanger

BRASILIA - De Braziliaanse regering heeft aan de Yanomami-indianen een reservaat toegewezen van 94.000 vierkante kilometer. De Yanomami's, de oudste indianenstam in Brazilie, kunnen zo in hun stamland in het oerwoud nabij Venezuela hun eigen levenswijzen behouden, aldus de Braziliaanse president Fernando Collor de Mello.

De afgelopen jaren werden zij bedreigd door de toevloed van "garimpeiros" (Goudzoekers) die kwalen als malaria en geslachtsziektes met zich meebrachten. De Braziliaanse militairen hebben hun bedenkingen tegen de toekenning van het gebied aan de Yanomami's. Ze vrezen dat de bescherming van Brazilie langs de grens met Venezuela niet kan worden verzekerd, en dat het reservaat in de toekomst wellicht een autonoom gebied wordt.

Politici vinden het reservaat, dat bijna driemaal zo groot is als Nederland, te groot voor de negen- tot twaalfduizend Yanomami's.